

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Nustatyti palaikai dviejų dvasininkų kankinių, sušaudytų 1946 metais ir užkastų bendrame KGB aukų kape Vilniuje, Tuskulėnų dvaro parke, buvo garbingai palaidoti. Šie kankiniai - tai vyskupas Vincentas Borisevičius ir kunigas Pranas Gustaitis. Laidojimo iškilmės prasidėjo rugsėjo 26 dieną, Genocido muziejaus Vyskupų kameroje. Dalyvaujant aukštiems Lietuvos dvasininkams, kunigams, klierikams, kankinių palaikai buvo sudėti į karstus. Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos Šventos Mišios. Po mišių ir maldos karstai su dvasininkų kankinių palaikais buvo išlydėti į Telšius.

- Lietuvos Vyriausybė sutartį su JAV bendrove "Williams" dėl amerikiečių investicijų į "Mažeikių naftos" koncerną tikisi pasirašyti spalio pradžioje, o ne rugsėjo paskutinę dieną, kaip buvo anksčiau numatyta. Taip žurnalistus informavo ūkio ministras Eugenijus Maldeikis. Spėjama, kad tai priklauso nuo Seimo, kuris tik rugsėjo 30-ąją svarstys penkių įstatymų pakeitimų projektus, susijusius su "Williams" atėjimu į Lietuvos naftos ūkį. Šiuo metu šie dokumentai nagrinėjami Seimo Ekonomikos bei Biudžeto ir finansų komitetuose.

- "Lietuvos telekomas" 28,4 procento turėtų mobilus ryšio bendrovės "Bitės GSM" akcijų už 50 milijonų JAV dolerių pardavė Danijos kompanijai "TeleDanmark International". "Lietuvos telekomas" taip pat pasirašė sutartį su Nyderlandų kompanija "TeleDanmark East Holding" bei kompanija "TeleDanmark International" įsigyti iš jų 49 proc. UAB "Comliet" akcijų už 3,35 mln. JAV dolerių. Dabar "Lietuvos telekomas" valdo 90 proc. "Comliet" bendrovės akcijų.

- Lietuvos Finansų ministras Jonas Lioginas rugsėjo 22 d. pasirašė dvi paskolų sutartis su Europos investicijų banku. Pirmoji - 15 milijonų eurų (apie 63 mln. Lt) paskola skirta finansuoti savivaldybių investicinius projektus. Antroji - 6 mln. Lt eurų (apie 25 mln. Lt) - paskola bus naudojama rekonstruoti Panevėžio miesto nutekamųjų vandenų valymo įrenginius. Abiejų paskolų terminas - 20 metų, jos turi būti pradėtos gražinti po 5 metų.

- Naujausiais Statistikos departamento duomenimis, rugpjūčio pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 699 tūkst. 500 žmonių. Tai vienu tūkstančiu 329 žmonėmis mažiau, negu metų pradžioje. Šiemet per pirmuosius septynis mėnesius gimė 22 tūkstančiai 127 kūdikiai - 341 mažiau, negu pernai per tą patį laikotarpį. Tuo tarpu mirusiųjų skaičius per septynis mėnesius padidėjo - mirė 448 žmonėmis daugiau.

- Klaipėdos Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos skaitykloje pristatyta neseniai lietuvių ir anglų kalbomis išleista knyga "Klaipėdos uostas".

LIETUVOS SEIMO NARIŲ GRUPĖ BAIGĖ VIZITĄ WASHINGTONE

Rugsėjo 17 d. darbo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose baigė Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė, vadovaujama Lietuvos-JAV tarparlamentinės grupės pirmininko Emanuelio Zingerio.

Seimo nariai Washingtono lankėsi nevyriausybines organizacijos "Centras už Demokratiją" kvietimu. Centro tikslas - skatinti demokratinį procesų raidą Vidurio ir Rytų Europoje. "Centras už Demokratiją" apsilankyti Washingtono pakvietė 9 Lietuvos parlamentarų, atstovaujančių visoms pagrindinėms parlamentinėms partijoms: Žmogaus ir piliečių teisių komiteto pirmininką E. Zingerį, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotoją K. Glavecką, Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotoją R. J. Dagį, Socialinių reikalų ir darbo komiteto narę V. A. Abramkiene, Nacionalinio saugumo komiteto narį S. Pečeliūną, Savivaldos reikalų narį V. Bogušį, Užsienio reikalų

komiteto narius J. Bernatonių, Z. Mackevičių ir A. Medalinską.

Svarbiausias vizito tikslas - Lietuvos Seimo ir JAV Senato bendradarbiavimo protokolo pasirašymas, kurį rugsėjo 16 d. parašais patvirtino Lietuvos Seimo delegacijos vadovas Emanuelis Zingeris ir JAV Senato Baltų sambūrio pirmininkas senatorius Richard Durbin. Protokole numatyta toliau plėsti ryšius tarp abiejų šalių parlamentarų bei Senato ir Seimo tarnautojų, kasmet rengti abiejų šalių parlamentarų vizitus, keistis nuomonėmis svarbiais abiem šalims klausimais, organizuoti bendras konferencijas ir kitus renginius.

Po protokolo pasirašymo Lietuvos parlamentarų delegacijos vadovas E. Zingeris pažymėjo, kad Seimo kontaktai su JAV Kongresu įgauna reguliarių pobūdį, ir teigė, kad dokumento pasirašymas apvainikavo visą savaitę JAV sostinėje trukusį Lietuvos Seimo narių grupės darbą.

Vizito metu Seimo nariai taip

pat susitiko su kitais JAV Kongreso nariais, aukštais administracijos pareigūnais, dalyvavo Laisvosios Europos Radijo surengtoje apskrito stalo diskusijoje su Washingtono politologais, žurnalistais.

Baltųjų rūmų Nacionalinio saugumo tarnyboje Seimo narius priėmė specialus JAV Prezidento padėjėjas Steven Flanagan bei tarnybos direktorius Šiaurės Europos ir Baltijos šalims Richard Norland. JAV pareigūnai pabrėžė, kad "Lietuvos ir JAV santykių raida ir kryptis yra labai teigiama", bei dar kartą patvirtino JAV administracijos nuostatą plėsti integracinius procesus. Lietuvos delegacijos susitikimuose JAV Kongrese senatorius William Roth pažymėjo, kad ir Senatas supranta NATO plėtros svarbą, ir paragino žmones nesulėtinti pasirengimo narystei NATO masto ir tempo.

*Lietuvos Respublikos ambasada Washingtono
Parengė Rolandas Kačinskas*

NATO TOLESNĖ PLĖTRA YRA LIETUVOS GYVYBINIS INTERESAS, TEIGIA ČEKIJOS PREZIDENTAS

NATO plėtra turi aprėpti ir Lietuvą, nes tokia yra naujojo pasaulio prasmė, teigia Čekijos prezidentas Vaclav Havel.

Tai jis pareiškė interviu Lietuvos televizijos laidai "Spaudos klubas" rugsėjo 22 d. vakarą.

"Aljanso plėtros politika turėtų būti tęsiama ir toliau, apripiant Lietuvą. Mano nuomone, tai yra naujoji prasmė naujame dabarties pasaulyje, kuri apims visą Europos erdvę arba bent jau didesnę jos dalį", sakė Čekijos prezidentas.

Jis pabrėžė, kad Čekija "visiškai jaučia" savo išipareigojimą padėti Lietuvai tapti NATO nare, tai liudija abiejų šalių karinis bendradarbiavimas ir dalinimasis patirtimi.

"Visada pabrėždavome, kad Lietuva, kaip ir kitos Baltijos valstybės, ateityje turėtų priklausyti aljansui, kaip jam priklauso Pietų arba Pietryčių Europos šalys. Tai yra jų egzistencinis interesas", sakė V. Havel.

Tačiau jis pridūrė, kad NATO plėtra, iš karto apimant visas siekiančias narystės valstybes, yra neįmanoma, ji turi būti padalinta į kelias fazes.

Kaip žinoma, Lietuvos va-

dovai tikisi būti pakviesti į NATO per aljanso viršūnių konferenciją ne vėliau kaip 2002 metais.

V. Havel atmetė prielaidą, kad Čekijos interesai baigiasi ties išorine aljanso siena.

"Mes tradiciškai jaučiame interesą ir didelę simpatiją visoms trimis Baltijos tautoms", sakė Čekijos prezidentas. Anot jo, jis tai galėtų patvirtinti intensyviais ekonominiais ir kultūros ryšiais bei tuo, kad čekai rodė didelę paramą visų Baltijos valstybių kovai už nepriklausomybę.

V. Havel pabrėžė Lietuvos ir Čekijos istorinius ryšius. Čekiją prieš kelis šimtmečius valdė jogailaičių dinastijos atstovai, į Čekijos sostą kviestas Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas.

"Esame gana artimi, jaučiame dvasinę ir kultūrinę simpatiją - visa tai liudija, kad egzistuoja abipusis interesas ir domėjimasis vienas kito kultūra", sakė V. Havel. Anot jo, ši susidomėjimą liudija ir tai, kad lietuvių kalba yra dėstoma Prahos Karolio universitete, o čekų kalba - Vilniaus universitete.

BNS

LIETUVOS VYSKUPŲ OFICIALUS VIZITAS VATIKANE

Pagal bažnytinę teisę visi vyskupai (ordinarai) privalo kas penkeri metai apsilankyti Vatikane: pasimelsti prie Šv. Petro kapo (koplyčioje), aplankyti pagrindines kongregacijas bei padaryti oficialų vizitą Šv. Tėvui.

Šį vizitą - ad limina (prie Šv. Petro kapo) - Lietuvos vyskupai atliko š. m. rugsėjo 13-20 d. Dalyvavo visi vyskupai, išskyrus kardinolą V. Sladkevičių, kuris dėl silpnos sveikatos negalėjo atvykti.

Rugsėjo 13 d. - po šv. Mišių Aušros Vartų koplyčioje vyskupai apsilankė Apaštaliniame dispensų ir teismų kongregacijoje (Penitenciaria ir Seg-

natura Apostolica).

Rugsėjo 14 d. - lankėsi Migrančių sielovados ir Dieviškojo kulto kongregacijoje bei atnašavo šv. Mišias Didžiojoje Marijos bazilikoje.

Rugsėjo 15 d. - lankėsi Šventųjų paskelbimo, Vienuošnybės gyvenimo ir Vyskupų skyrimo kongregacijose, aukojimo šv. Mišias Šv. Jono Laterano katedroje, bei aplankė lietuvių koplytėlę Romos kapinėse.

Rugsėjo 16 d. - Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių ir Kaišiadorių vyskupai turėjo privačias audiencijas su Šv. Tėvu (Castel Gandolfo vasarvietėje) ir visi vyskupai pieta-

vo su Šv. Tėvu; sugrįžę į Romą aukojė šv. Mišias Šv. Pauliaus bazilikoje.

Rugsėjo 17 d. - visi vyskupai ir Romoje gyvenę lietuviai kunigai aukojė šv. Mišias su Šv. Tėvu Castel Gandolfo koplyčioje; po Mišių buvo oficialus susitikimas su Šv. Tėvu. Arkivysk. A. J. Bačkis pasveikino visų vardu (žiūr. sveikinimo tekstą 2 psl.), o Šv. Tėvas išreiškė savo rūpesčius ir pagėdavimus Lietuvos bažnyčiai (žiūr. tekstą 3 psl.). Po bendros nuotraukos Šiaulių ir Vilkaviškio vyskupai pasiliko privačią audienciją, o kiti grįžo į Romą ir apsilankė Užsienio reikalų (Segretaria di Stato) ir

Katalikiško auklėjimo kongregacijose.

Rugsėjo 18 d. - po šv. Mišių prie Šv. Petro kapo (Bazilikoje) vyskupai apsilankė Tikėjimo, Kunigų ir Komunikacijos kongregacijose, apžiūrėjo archeologinius kasėnėjimus Šv. Petro bazilikos požemiuose bei su Šv. Tėvu nuncijum arkiv. dr. Erdwin Joseph Ender ir Latvijos vyskupu, Lietuvos ambasadoriais prie Šv. Sosto ir Italijai viešėjo Šv. Kazimiero kolegijoje.

Rugsėjo 19 d. - vyskupai išvyko į savo vyskupijas, išskyrus arkiv. S. Tamkevičių ir vysk. R. Norvilą, kurie sekantį pirmadienį, rugsėjo 20 d.,

turėjo apsilankyti Pasauliečių, Vienybės ir Eucharistinių kongresų komisijose.

Kongregacijose apsilankymu metu buvo aptarti įvairūs Lietuvos Bažnyčiai liečiantys klausimai. Taip pat buvo paliešta ir išeivijos sielovados ateitis. Tiek kongregacijų vadovai, tiek pats Šv. Tėvas parodė didelį dėmesį išeivijos sielovadai ir atrodė, kad vysk. P. Baltakis dar kurį laiką turės eiti savo pareigas, iki Lietuvos Vyskupų konferencija turės galimybę paskirti iš savo tarpo vyskupą pagalbininką.

Šv. Tėvas prašė visų vyskupų perduoti tikintiesiems jo gražiausius linkėjimus.

P.A.B.

Lietuvos vyskupai ir Romos universitetuose studijas gilina (ruošia licencijatus bei doktoratus) kunigai su Šv. Tėvu Jonu Paulium oficialaus "Ad Limina" vizito metu rugsėjo 17 d. Castel Gandolfo, Romoje. Iš k. į deš. stovi: Vl. Delininkaitis, R. Norvila (Kauno vyskupas pagalbininkas), J. Matulaitis (Kaišiadorių vyskupas), P. A. Baltakis, OFM (išeivijos vyskupas), E. Bartulis (Šiaulių vyskupas), J. Boruta, SJ (Vilniaus vyskupas pagalbininkas), A. J. Bačkis (Vilniaus arkivyskupas metropolitas ir Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininkas), Šv. Tėvas Jonas Paulius II, J. Tamkevičius, SJ (Kauno arkivyskupas metropolitas), J. Preikšas (Panevėžio vyskupas), J. Žemaitis, MIC (Vilkaviškio vyskupas), A. Vaičiūnas (Telšių vyskupas), Vl. Michelevičius (Kauno vyskupas pagalbininkas emeritas), prel. Vl. Tulaba, J. Tunaitis (Vilniaus vyskupas pagalbininkas), prel. A. Jonušas, prel. V. Kazlauskas (buvęs ilgametis Vatikano radijo lietuviškos laidos ruošėjas); klūpi iš deš. į k.: prel. A. Bartkus (Šv. Kazimiero kolegijos rektorius), kun. V. Veilentas (Vatikano radijo lietuviškos laidos ruošėjas), kunigas studentas X; kun. G. Grušas iš Los Angeles, CA, 4 kunigai studentai, prel. V. Žilys (kolegijos dvasios vadovas), kunigas studentas ir einąs kolegijos ekonomo pareigas Vl. Gedgaudas ir prel. K. Dobrovolskis.

Amerikos pilietybė

Amerikos pilietybę galima įsigyti dviem būdais, tai: a) gimti piliečiu, arba b) gauti pilietybę, praeinant natūralizacijos procesą.

Pilietybė įgyta gimimu.

1. Jeigu gimėte Amerikoje, esate Amerikos pilietis. Jūsų gimimo metrikai yra pilietybės įrodymas;

2. galite būti Amerikos piliečiu, jeigu gimėte kitoje šalyje, bet jūsų tėvai yra Amerikos piliečiai, ir bent vienas tėvų gyvena tam tikrą laiką Amerikoje. Jūsų gimimas kitame krašte turi būti užregistruotas Amerikos ambasadoje arba konsulate, o gimimo registracijos dokumentas yra jūsų pilietybės įrodymas;

3. vienas jūsų tėvų yra Amerikos pilietis ir turi atitikti visas šias sąlygas: a) vienas tėvų buvo Amerikos pilietis, kada jūs gimėte; b) jūsų pilietis tėvas/motina gyvena mažiausiai 5 metus Amerikoje prieš jums gimstant, ir c) mažiausiai 2 metai iš tų 5 metų buvo prieš piliečio 14 metų gimimo dieną. Jūsų gimimą reikia taip pat užregistruoti to krašto Amerikos ambasadoje ar konsulate. Gimimo registracijos metrikai yra jūsų pilietybės įrodymas.

Natūralizacijos būdu tapti Amerikos piliečiu reikia:

a) būti tinkamu nustatytam natūralizacijos procesui; b) paduoti prašymą; praėti INS (Immigration and Naturalization Services) įstaigos pasimatymą, ir c) duoti ištikimybės priesaiką (Oath of Allegiance).

Kokie asmenys tinka natūralizacijos procesui? Gauti Amerikos pilietybę reikia atitikti visus žemiau minimus punktus:

1. Turi būti 18 amžiaus amžiaus ar vyresni.

2. Asmenys, legaliai išgyvenę Amerikoje (su žalia kortele) 5 metus ar daugiau.

Kai kalbama apie išgyvenimą Amerikoje 5 metus, tai reiškia, kad asmuo nuolat gyvena Amerikoje 5 metus ("continuous residence" taisyklė). Tai

mokėjimo formų kopijas. Taip pat gali jūsų pareikalauti pristatyti įrodymus: a) kad jūsų šeima gyvena Amerikoje, kai jūs buvote išvažiavęs; b) visų mokesčių mokėjimo kopijas; c) kopijas nuomų ar namo paskolos mokėjimo; d) mokėjimų čekių kopijas.

Jeigu išvažiujate iš Amerikos ir praleidžiate kitur vienerius metus ar daugiau, nors ir tu-

užskaitoma 364 dienos - t. y. vieneri metai be vienos dienos, kaip nuolatinio gyvenimo laikas.

Fizinis buvimas Amerikoje. Paprastai yra reikalaujama, kad asmuo fiziškai išbūtų 30 mėnesių Amerikoje.

Yra skirtumas tarp nuolatinio ir fizinio buvimo. Fizinis buvimas yra tada, kai asmuo išbuvo niekur neišvažiavęs iš

metų, išgyveno Amerikoje, kaip legalus gyventojas, bent 20 metų, jam nereikia laikyti anglų kalbos egzamino, jei nenori - nemoka kalbos, bet jis turi išlaikyti Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jo pasirinkta kalba;

2. žmogus per 55 metų, išgyvenęs kaip legalus Amerikos gyventojas 15 metų, neprivalo laikyti kalbos egzamino, bet turi išlaikyti Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jo pasirinkta kalba;

3. jeigu esate 65 metų ir išgyvenote Amerikoje kaip legalus gyventojas bent 20 metų, nereikia laikyti kalbos egzamino, taip pat turite teisę laikyti palengvintą Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jūsų pasirinkta kalba.

Invalidams daromos kai kurių išimtys. Jei esate protiniai ar fiziniai invalidai, jūs galite būti atleistas nuo kalbos, istorijos ir valdžios sudėties egzaminų. Invalidumo atveju, prašant atleisti nuo egzaminų, reikia kartu su pilietybės forma

užpildyti ir "Medical Certification for disability Exceptions" (Form N-648). Jeigu galvojate, kad tinkate tai kategorijai, turite prašyti daktaro, psichiatro ar klinikinio psichologo, kurie turi formą užpildyti ir pasirašyti.

Norint gauti invalidumo atleidimą reikia: 1. kad invalidumas būtų buvęs bent vienu metu trukmės ir tęsėsi bent vienus mėnesius, ir 2. kad invalidumas nebūtų nelegalių narkotikų naudojimo pasekmė.

4. Prašant pilietybės, reikalaujama, kad žmonės būtų gero moralinio charakterio.

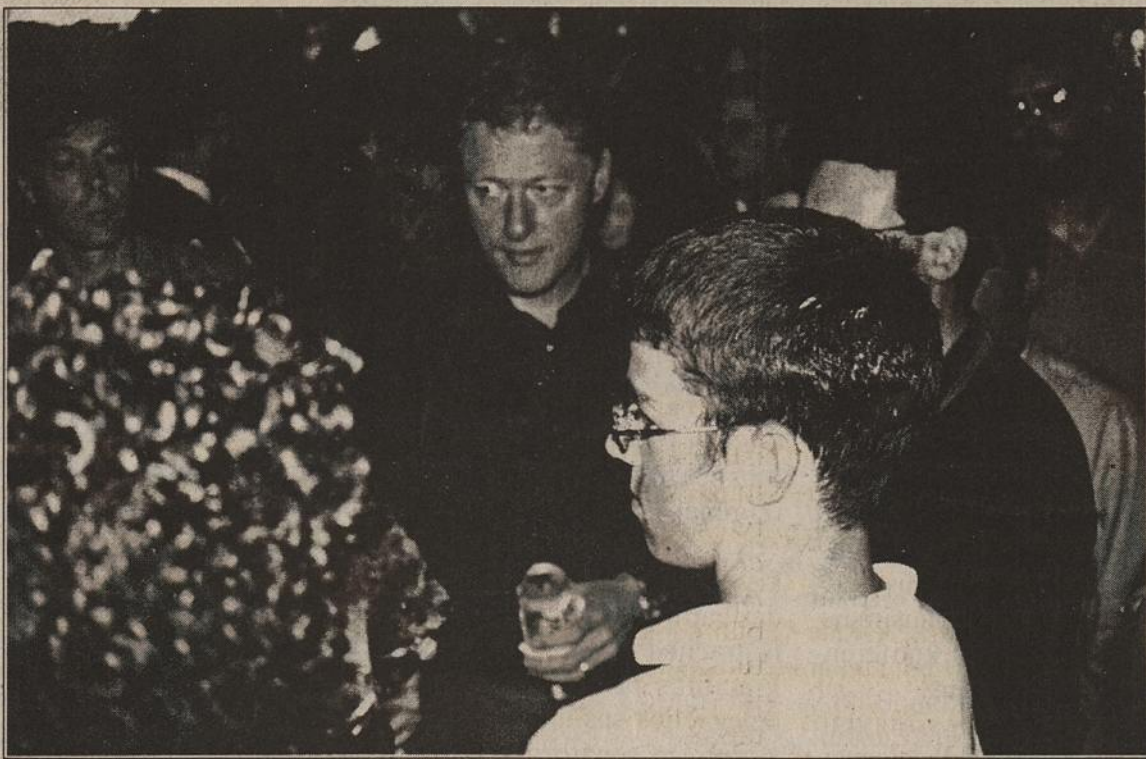
Kai kurie nusikaltimai gali būti priežastis pilietybės negavimui. Tai dideli kriminaliniai nusikaltimai (padaryti 1990 metais lapkričio 29 ar po to) ir žmogžudystės. Jei esate padarę tuos nusikaltimus, jums nebus duota Amerikos pilietybės.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Ruošia: B. Jasaitienė ir A.

Šmulskštienė

(tęsinys kitame numeryje)

Bill Clinton susitikime su spaudos atstovais Baltųjų Rūmų sode V. Kelerienės nuotr.

reiškia, kad asmuo gyvena Amerikoje ir nebuvo per ilgai išvažiavęs iš krašto. Jeigu išvažiujate iš Amerikos daugiau negu 6 mėnesiams, bet mažiau nei vieneriems metams, įstatymas sako, kad jūs pažeidėte nuolatinio gyvenimo reikalavimą, nebent jūs galite įrodyti kitaip.

Įrodyti, kad išvažiavęs jūs nepažeidėte "nuolatinio gyvenimo" taisyklės, turite užpildyti formą "Form 1722", kur surašoma visa mokesčių mokėjimo informacija pastarųjų 3 metų laikotarpiu, pristatant mokesčių

rite dokumentą, leidžiantį grįžti į Ameriką ("Re-entry Permit"), tas dokumentas leidžia jums grįžti atgal į Ameriką ir išlaikyti legalaus nuolatinio gyventojų statusą, bet prarandate reikalaujamą nuolatinio gyvenimo laiką, taip pat tą laiką, kurį gyvenote prieš išvažiujant - jis nebus jums užskaitytas, prašant Amerikos pilietybės.

Yra viena išimtis: jeigu jūs grįžtate į Ameriką per 2 metų laikotarpį, tam tikras laikas nelaikomas prarastu; jūs prarandate visą laiką, gyventą prieš išvažiujant, bet jums bus

krašto. Pvz., jei išvažiavote į Kanadą ar Meksiką savaitę, tai, tos kelios dienos laikomos fiziniu nebuvimu Amerikoje.

Žmonės turi išgyventi 3 mėnesius toje Amerikos valstijoje, kurioje gyvendami duoda prašymą pilietybei.

3. Žmonės turi mokėti skaityti, rašyti ir susikalbėti angliškai, turi žinoti Amerikos istoriją ir valdžios sudėtį.

Išimtys. Dėl kalbos ir istorijos žinojimo yra seniams ir invalidams daromos išimtys. Dėl amžiaus yra trys išimtys:

1. jeigu žmogus yra per 50

Vienuolinės kongregacijos, kurių veikimas buvo draudžiamas beveik pusę amžiaus, galutinai pasuko atsinaujinimo keliu, grįždamos prie bendruomeninio gyvenimo. Jos stengiasi pažinti visą pašvęstojų gyvenimo grožį ir turtus ištikimybėje savo charizmai ir trokšdamos įsilieti į Bažnyčios evangelizavimo pasiuntinybę.

Kai kuriuos kunigus, vienuolius ir vienuoles bei pasauliečius įkvepiančio pasiaukojimo ir meilės seniams žmonėms, jaunimui ir vargšams dėka, steigiamos įvairios pagalbos struktūros, gražiai liudijančios artimo meilę.

Savo ribotais ištekliais ir ypač seseriškų Bažnyčių pagalbos dėka, tęsiami religinės paskirties pastatų atnaujinimo darbai ir naujų bažnyčių statyba, ypač didžiųjų miestų naujuose rajonuose, kur gyvena daug tikinčiųjų.

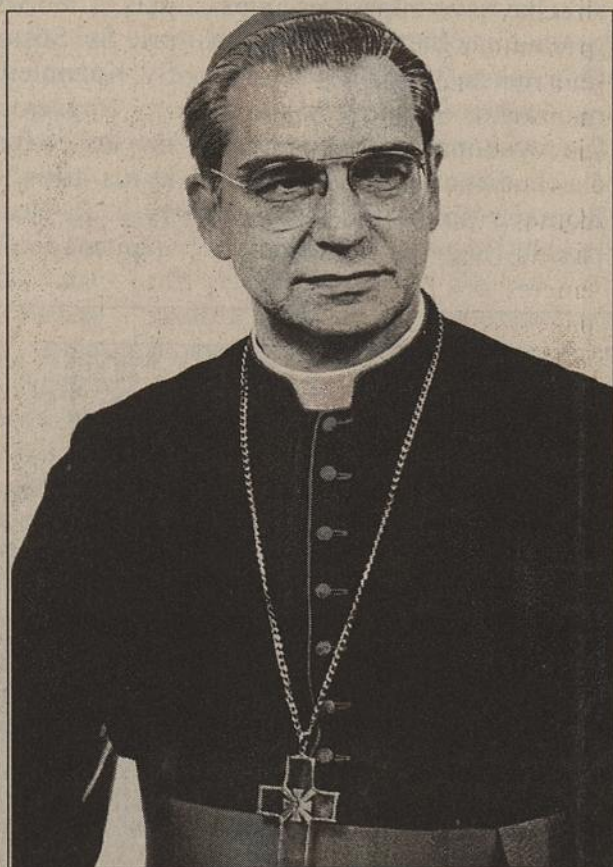
Drauge su Visuotine Bažnyčia ir Lietuvos Bažnyčia rengiasi didžiajam 2000 metų Jubiliejui. Nelengva skelbti Kristų, mūsų viltį visuomenėje, kur pučia materializmo ir sekuliarizacijos vėjai, kur išplitęs abejingumas dvasinėms ir moralinėms vertybėms. Nusikaltamumo augimas ir tragiškas savižudžių skaičiaus didėjimas liudija, kad daugeliui gyvenimas tapo beprasmiu. Prieš mus atsiveria didžiuliai, dažniausiai dar neįdribti plotai, kur visa Bažnyčia stengiasi pasėti gerą Dievo Žodžio sėklą.

Šventasis Tėve, palaimink mūsų Bažnyčią, kunigus, Dievui pasišventusiuosius ir visą mūsų tautą, kad Dievo Motinos globoje, sėdamiesi stiprybės iš mūsų kankinių pavyzdžio, su Kristumi per Kristų ir Kristuje galėtume drauge eiti keliu, vedančiu pas Tėvą.

kantis Vatikano II Susirinkimo mokymo, stengiamasi suderinti "seną ir naują", idant būtų išsaugotos gražios mūsų tautos religinės tradicijos.

Vyskupų konferencija džiaugiasi, kad lietuvių kalba buvo išspausdintas visas Šventasis Raštas, išverstas iš originalių hebrajų ir graikų tekstų, leisiantis mūsų tikintiesiems geriau pažinti ir labiau įsiklausyti į Dievo Žodį.

Negailima pastangų, nors pasiekti rezultatai dar kuklūs, stengiamasi įtvirtinti bažnyčios poziciją plačiuose socialinės komunikacijos baruose: televizijos, radijo ir katalikiškos spaudos pagalba.

Arkivyskupas Audris Juozas Bačkis

provincijai, tuo tarpu Vilkauskio vyskupija šiomis dienomis inauguruoja savo seminariją.

Mūsų ganytojinis rūpestis ypatingai nukreiptas į šeimą, pergyvenančią gilią krizę; matome pavojus šeimų vienybei ir pastovumui, o taip pat sąžinėse gestančią pagarbą ir meilę gyvybei.

Vyskupų konferencijos patvarkymu jau keleri metai rengiami pasirašymo santuokai kursai, kurių tikslas - atskleisti būsimiems sutuoktiniams didingumą ir šventumą padėti jiems sukurti autentišką gyvenimo ir meilės tikrovę.

Stengiamės priartėti ir prie jaunų žmonių pasaulio. Rūpestis religijos dėstymu mokyklose, jaunimo centrų kūrimas vyskupijose, jaunimo judėjimų augimas, visose vyskupijose įsteigti katechetikos centrai pagelbės jaunimui pažinti Kristų, padės atskleisti Tėvo veidą ir atsiverti Šventosios Dvasios veikimui.

Liturginis atsinaujinimas žengia pirmyn naujų ritualų išspausdinimo dėka. Ištikimai lai-

ginti

Lietuvos vyskupų vizitas "Ad Limina"

Vyskupų konferencijos pirmininko Vilniaus arkivyskupo Audrio Juozo Bačkio sveikinimo žodis

1999.IX.17

Šventasis Tėve,

Mums, vyskupams, kaip ir visiems Lietuvos tikintiesiems, kiekvienas susitikimas su Petro Ipėdiniu yra didžiulio džiaugsmo ir atnaujinto tikėjimo šaltinis. Šiandien "Ad Limina Apostolorum" proga atvykstame atverti jums savo širdis, pasidalinti viltimis ir sielovadiniais rūpesčiais, išgirsti pamokančių ir padrąsinančių žodžių To, kuris iš Viešpaties gavo pasiuntinybę stiprinti tikėjimą savo brolius.

Maloniai perduodu Jūsų Šventenybei nuoširdų ir brolišką jo Eminencijos kardinolo Vincento Sladkevičiaus sveikinimą, kuris, šiandien negalėdamas čia būti su mumis, vienijasi savo jausmais ir malda.

Išsaugojome savo širdyse gyvą prisiminimą ir dėkingumą už Jūsų Šventenybės ganytojinį apsilankymą Lietuvoje 1993 metų rugsėjį, stengdamiesi įgyvendinti Popiežiaus mums duotus pamokymus.

Ženklius pasikeitimus įvyko Lietuvos Bažnyčioje nuo paskutinio mūsų vizito "Ad Limina" 1993 metais. Buvo įkurta nauja Šiaulių vyskupija, kurios širdis yra Kryžių kalnas. Atsiliepdama į Jūsų Šventenybės paraginimus, visa Lietuvos Bažnyčia pasuko Vatikano II Susirinkimo nurodytu atsinaujinimo keliu.

Ganytojai ypatingą dėmesį skyrė kandidatų į kunigystę formacijai. Vilniaus arkivyskupija atidarė naują seminariją, ruošiančią kunigus visai bažnytinei

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomotį namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel: 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAM IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAŠ KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS
86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODU SALE -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Kova tarp tikėjimo ir
netikėjimo (5)

Bet ar galima iš viso gyventi, nerandant jokios prasmės? Bepasmybės tamsoje gyvenimas virsta iš džiaugsmingos laisvės nepakeliama našta. Todėl ir ima žmogus, Dievą praradęs, ieškoti kitų dievų. Jei ir manosi žmogus bestovįs tik prieš mirties neprasme, tai siekia jis save įprasmiti bent kova už tam tikrą politinę ir socialinę santvarką, už savo tautą ar už savo valstybę. Ilgimasi savo asmeninį mirtingumą išpirti bent to kito kolektyvo (politinės partijos ar socialinės klasės, valstybės ar tautos) "amžinumu" - ilgesniu istorijoje išsilaikymu. Čia ir yra tasai pagrindas, kuris paaiškina, kokių būdu netikėjimas gali igitį įvairius pavidalus: nepakeldamas savo beprasmiškumo, bando žmogus - be Dievo - įprasmiti save tikėjimu bent į tuos kolektyvus, kurių nariu jis yra.

Sakėme anksčiau: viena yra tiesa, bet klaidos gali įvairuoti iki begalybės. Vienas Dievas tėra, bet stabų galima prisikurti kiek nori. Viena tėra Dievo paneigimo išvada - žmogaus gyvenimo beprasmiškumas. Bet, atsisakius šios nuoseklos išvados, galima ieškoti savęs įprasminimo įvairiais keliais. Galima ieškoti savęs įprasminimo kovoje už pasaulinį proletariatą - turėsime marksistinį ateizmo pavidalą. Bet galima bandyti save įprasmiti ir tikėjimu į kapitalistinės santvarkos visiems palaimingumą - turėsime liberalistinį ateizmo pavidalą. Galima siekti save įamžinti savąja tauta - turėsime nacionalistinį ateizmo pavidalą. Bet galima rasti labiau savęs verta kovoti už tautinių skirtumų panaikinimą - turėsime kosmopolitinį ateizmo pavidalą. Viena žodžiu, galimi ne tik įvairūs, bet ir tiesiai vienas antram priešingi ateizmo pavidalai: tik tiesa negali sau prieštarauti, o klaidos gali būti ir tiesiai viena antrai priešingos.

Nėra tai visa tik teorinės galimybės, o mūsų dienų gyvenimo tikrovė. Seniai jau matome netikėjimą besireiškiantį šiais įvairiopais pavidalais. Nors ir kiek šie pavidalai vienas antram priešingi, tačiau visiems jiems bendras bruožas - tai juose žerinti neapykantos dvasia. Kada šaukiama "visų šalių proletarai vienykitės", mažiau jaučiama meilės darbininkui, negu neapykantos "buržuiui". Kada skelbiama savosios tautos meilė, visada ji persunkta kitoms tautoms neapykantos (ar bent paniekos) pagieža. Kada kalbama apie laisvę, turima mintyje laisvė tik sau, o kitiems - priespauda. Tai ir paverčia gyvenimą tomis atšiauriomis milžiniškų kolektyvų kovomis, kokių liudininkais buvome praėjusiojo karo metu.

Niūri ta gyvenimo tikrovė, kurią sukūrė mūsų laiko netikėjimas, kuris meilę (savajam kolektyvui) paverčia neapykanta (sveitimam kolektyvui). Alkstama teisybės, ir ji žmogaus rankose paverčiama tik policijos aparatu, tik kalėjimu ir koncentracijos stovyklų sistema. Trokštama laisvės, ir vos spėjus ją panuobodžiauti, skubama ieškotis tirano, nes nežinome, ką su ja veikti. Svajojama apie amžiną taiką, ir drebama prieš atominio karo šmėklą. Skelbiamas visuotinis broliškas, ir manoma tik bendri ūkiniai interesai. Šaukiamasi žmoniškumo, ir pasirodoma žvėriškesniais už žvėris.

(bus daugiau)

Nijolė Maslauskienė

Lietuvos komunistų
tautinė ir socialinė sudėtis
1939 m. pabaigoje–1940 m. rugsėjo mėn.

8

Partijos gretas gerokai padidino iš kitų Lietuvos vietovių į Kauną suvažiuavę LKP aktyvistai. Dauguma jų buvo lietuviai, todėl jų natūraliai padaugėjo ir Kauno miesto organizacijoje. Ją taip pat papildė iš SSRS atsiųsti komunistai, daugiausia rusai. Dėl to padaugėjo rusų ne tik Kauno organizacijoje, bet ir visoje LKP. Norėdama sukurti lietuviams patrauklesnį organizacijos įvaizdį, LKP skatino kairiųjų pažiūrų inteligentiją stoti į partiją ir įtraukė į Kauno miesto organizaciją nemažai lietuvių tautybės asmenų. Dėl šių priežasčių Kauno organizacija tapo lietuviškesnė: 1940 m. rugsėjo pabaigoje 60,37 proc. Kauno komunistų buvo lietuviai, 31,61 proc. – žydai, 7,35 proc. – rusai ir 0,65 proc. – kitų tautybių asmenys. Pagal socialinę padėtį 60 proc. buvo darbininkai, 22,55 proc. – verslininkai, prekybininkai ir amatininkai, 16,9 proc. – tarnautojai, 0,33 proc. – valstiečiai, 0,22 proc. – moksleiviai.

Kauno, kaip okupacinio režimo politinio ir administracinio centro, vaidmuo nulėmė ir komunistų paskirstymą šio režimo institucijose. Vienas iš svarbesnių okupacinio režimo uždavinių buvo sukoncentruoti komunistų rankose Kaune sutelktus valdžios ir valdymo švertus, nušalinti nuo valdžios Lietuvos Respublikos politines jėgas. Todėl LKP pradėjo valdininkijos kadrų valymą: šalino iš valstybės aparato Lietuvos Respublikos tarnautojus ir vietoj jų skyrė komunistus. 1940 m. rugsėjo pabaigoje beveik 300 komunistų buvo įdarbinti aukštesniaisiais valdininkais centrinė-

Šv. Tėvo kalba Lietuvos vyskupams

Popiežius išreiškė savo rūpesčius ir pageidavimus Lietuvos Bažnyčiai
Castel Gandolfo, 1999 m. rugsėjo 17 d.

Gerbiami broliai vyskupai!

1. Sveiki atvykę *ad Petri sedem!* Su dideliu džiaugsmu vėl jus sutinku jūsų apsilankymo proga, kuri bažnytinė praktika numato bendrystės ir bendros sielovadinės atsakomybės sustiprinimui. Jūsų asmenyje sveikinu jūsų bendruomenes, brangios Lietuvos žemės kunigus, vienuolius, vienuoles ir pasauliečius.

Dėkoju Mons. Audriui Juozui Bačkiui už jo žodžius, kuriais, kaip Jūsų Vyskupų Konferencijos Pirmininkas, išreiškė man jūsų atsidavimą, kurį puoselėjate Petro Įpėdiniui. Ta gili jūsų krašto vienybė su Apaštalų Sostu niekad nebuvo nutrūkusi, bet šiame šimtmetyje jūsų šalį ištikęs didelis išbandymas ją dar labiau sutvirtino.

Šiandieninis mūsų susitikimas teikia progą peržvelgti nuo 1993 metų nueitą kelią, kai mano ganytojinio vizito metu kartu džiaugiamės jūsų Bažnyčioms Dievo duotu pavasariu.

Atsimenu tada patirtus jausmus, užplūdusius nuosirdaus susitikimo metu ir vietose, kur turėjau galimybių apsilankyti: Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Šiluvėje. Kaip gi galima užmiršti jų momentų gilius jausmus ir tą nesulaikomą džiaugsmą? Galėjome kartoti kaip savus psalminko žodžius: "*Netverė džiaugsmu mūsų lūpos, liežuviai - linksmybe*" (Ps 126, 1-2).

Pernelyg ilgas buvo "*Kryžiaus Kelias*". Daugybė jūsų žemės vaikų buvo pašaukti liudyti Kristų nepritekliuose, kalėjimuose, visokiausiuose suvaržymuose ir netgi pakuodami gyvybę. Laisvė išpažinti tikėjimą jūsų bendruomenei tapo kaip nauju gimimu. Naujai suspindo tradiciniai simboliai, į kuriuos katalikiškoji Lietuva žiūrėjo netgi tamisiais savo valandomis, nuo šventovės, pašvęstos Aušros Vartų Marijai, iki gaudulių keliančio Kryžiaus Kalno, kur jūsų tautos kryžiai tiek kartų susiliejo su Kristaus Kryžiumi. Motina ir Sūnus vėl tapo lietuvių gyvenimo ir kultūros centru, kaip geriausias jūsų istorijos amžiais.

2. Būdamas jūsų tarpe, brangūs Konfratrai, galėjau konstatuoti su kokių gyvų tikėjimu lietuviai pakėlė išbandymų valandą. Žinoma, kaip

(visada atsitinka persekiojimų laikmečiu, atsirado neištverusiųjų. Dar ir šiandien savo atskaitose jūs išryškinate kokius niokojančius padarinius turėjo ateistinės propagandos metai ir kaip nelengva visa tai ištaisyti. Negalime nė abejoti slaptiniais vaisiais, kuriuos neša kančia, pakelta už Kristų. Nė viena ašara nėra bevėrtė Dievo akyse, kaip kad dar kartą primena psalminkas: "*argi jos nėra sužymėtos tavo knygoje?*" (Ps 56, 9). Turiu mintyje ne tik atlygi, paruoštą tiems, kurie išpažino Kristų žmonių akivaizdoje ir, pagal jo paties pažadą, jis išpažins juos Tėvo akivaizdoje (plg Mt 10, 32), bet ir tuos vaisius, kurie išryškėja istorijos bėgyje, nors ne visada juos apčiuopti ir nustatyti jų dydį. "*Semen est sanguis christianorum*" (Tertulionas, Apolog. 50). Būtent todėl turi būti puoselėjama atmintis apie tuos, kurie pateikė liudijimą iki savęs paties paaukojimo, ir tapti sėkla dabarties dirvoje, padedančia pakelti kasdienius sunkumus ir palaikančia rytdienos viltis.

3. Iš tiesų, Lietuvos Bažnyčia sprendžia uždavinius reikalaujančius budrumo, nesavanaukiško išpareigojimo, naujo kūrybingumo. Išsilaisvinęs iš totalitarinės ir antikrikščioniškos valstybės gniaužtų, tikėjimas dabar patiria dar klastingesnį išbandymą, kurio esmė - sekularizuoto ir hedonistinio gyvenimo modelis, plačiai išsigejęs ekonomiškai labiau išsivysčiusiuose kraštuose. Pastebėjau, kad esate tuo susirūpinę, ypač žvelgdami į jaunąją kartą. Kai kurios etinės problemos, dėja, paplitusios visame pasaulyje - nuo šeimų krizės iki gyvybės nuvertinimo - rimtai pasireiškia ir Lietuvos žemėje. Specifiškai religiniame lygmenyje, tikėjimą bando ir išplitusios sektos. Tai, ką jums sakiau Ganytojinio vizito metu, lieka labiausiai aktualu ir šio penkmečio šviesoje: naujoji evangelizacija yra pirmoji ir nepakeičiama sielovadinė kryptis Lietuvoje.

4. Todėl džiaugiuosi, matydamas supratimą, kurį rodote šioje srityje, ir pastangas, kurių ėmėtės, kad į naują lygį būtų pakeltas *katechetinis judėjimas*. Autentiška katechezė neapsiriboja vien tiesos paveldo perdavimu, bet siekia įvesti

Popiežius bučiuoja Lietuvos žemę 1993 m.

žmones į pilną bei sąmoningą tikėjimo gyvenimą. Svarbu, kad Evangelija būtų skelbiama kaip "žinia", "gera žinia", kurios centre būtų Jėzaus Kristaus - Dievo Sūnaus ir žmogaus Atpirkejo asmuo. Katechezė turi padėti žmonėms "susitikti" su Jėzumi Kristumi, su juo kalbėtis, jame pasinerti. Jei nėra šio susitikimo virpulio, krikščionybė pasidaro bedvasiu religiniu tradicionalizmu, lengvai pasiduodančiu sekuliarizmui ar religinių alternatyvų pasiūlymams. Kaip sako patyrimas, tam susitikimui su Jėzumi Kristumi nepaskatina tik šaltos "pamokos", bet juo tiesiog "užkrečiama" gyvenimo liudijimu. Katechezė turi atskleisti visą šilumą, randamą pirmajame apaštalo Jono laiške: "Kas buvo nuo pradžios, ką girdėjome ir savo akimis regėjome... skelbiame ir jums, kad jūs turėtumėte bendravimą su mumis. O mūsų bendravimas yra su Tėvu ir jo Sūnumi Jėzumi Kristumi" (1, 1.3).

5. Ant šio pagrindo savo tikrąją vertę įgyja ir metodologiniai aspektai, nustatantys formacijos gaires, atsižvelgiant į įvairias situacijas ir kiekvieno asmens laiką. Būtina atitinkamai perduoti tikėjimą net ir labiausiai nutolusiems. Lygiai taip pat svarbu tiems, kurie jau tiki ir eina sakramentų gauti katechezės nesiribojančia paaugliška formacija, bet palydinčia krikščioniškame kelyje iki pilnutinės brandos. Nusipelnusios katekizavimui "parapijinės mokyklos" turi atsiverti nuolatinės katechezės būtinybei ir metodams. Budrus dėmesys skirtinas, kad tikėjimas būtų perduotas pilnai. Šį uždavinį šiandien palengvina Katalikų

Bažnyčios katekizmas, pagal kurį orientotini kiti katechezės instrumentai, palydimi tokio kūrybingumo ir tokio prietaikymo, kokių reikia autentiškai tikėjimo pedagogikai, kas pabrėžta *Bendrosios katechezės nuorodose* (1997).

Ta prasme katechezės konfigūracija skiriasi nuo religijos dėstymo mokyklose (ten pat nn. 73-75), apibrėžto specifine mokyklos paskirtimi ir ypač valstybinės mokyklos. Katechezė peržengia šias ribas, nes, be kultūrinės dimensijos, stengiasi formuoti tikėjimo žmogų, pilnai tapatų su Kristaus Evangelijos pasirinkimu. Šio veikimo subjektas yra visa krikščionių bendruomenė visoje savo įvairovėje. Šio veikimo pamatas yra kiekvienos šeimos auklėjimas.

Kaip palaima laikytina visos naujos patirtys, kylančios iš Šventosios Dvasios sužadintų *bažnytinių judėjimų*, gaivinančių Bažnyčią po Susirinkimo. Kai jie darbuojasi pilnoje vienybėje su Ganytojais, gali įnešti svarbų indėlį į krikščioniško gyvenimo augimą, gi lietuviškoji krikščionybė tikrai pasinaudos savo sugebėjimu sujungti "nauja ir sena", įvertindama, kas yra geriausio jos tradicijoje, ir atsiverdama toms Šventosios Dvasios pažadintoms naujovėms.

Panaudojant šiuos daugialypius resursus, bus galima vėl iš naujo surasti klasikinės evangelizacijos ir sielovados animacijos formules kaip "misijos". Žinoma, jas reikia pritaikyti prie mūsų laikmečio situacijų, kad pajėgtų pasiekti pačias įvairiausias tikinčiųjų kategorijas, net ir tuos, kurie

(nukelta į 7 psl.)

muojant totalitarinio režimo partiją buvo panaudotas 1940 m. spalio mėn. galutinai įtraukus LKP į VKP(b) sudėtį.

Išvados

LKP sudėtį moksliskai ištirti ir įvertinti būtina ne vien dėl sovietinės istoriografijos spragų šiuo klausimu, bet ir siekiant atskleisti šios organizacijos atsiradimo ir egzistavimo Lietuvoje aplinkybes, jos pobūdį ir Lietuvai nusikalstamos veiklos užsakovus, organizatorius bei vykdytojus.

Nelegalios antivalstybinės ir marionetinės okupacinio režimo Lietuvos komunistų organizacijos vidaus gyvenimas buvo tvarkomas pagal VKP(b) ideologinius ir organizacinius principus. Ji reguliavo savo sudėtį siekdama socialinio, idėjinio ir politinio grynumo bei organizacinio monolitiškumo, stengėsi užkirsti kelią, jos požiūriu, svetimų socialinių sluoksnių atstovams stoti į partiją. Įvairioms socialinėms grupėms nustatytos skirtingos stojimo sąlygos, griežta priėmimo tvarka ir socialinis bei politinis partijos valymas buvo pagrindiniai LKP sudėties reguliavimo metodai.

Dėl silpnai išplėtos pramonės Lietuvoje, negausaus ir daugiataučio darbininkų sluoksnio, antivalstybinės ir nelegalios LKP veiklos, jos organizacinio nesavarankiškumo ir jos, kaip svetimos valstybės organizacijos statuso, Lietuvos komunistų partija neturėjo stabilios augimo bazės, buvo negausi ir neįtakinga organizacija. 1939 m. lapkričio mėn. laisvėje veikė maždaug 1000, 1939 m. pabaigoje – 1120 komunistų. Socialinė sudėtimi pagrindinė LKP buvo nevienalytė. Jos socialinę bazę miestuose sudarė smulkiosios pramonės darbininkai ir amatininkai, o kaimuose – sezoniniai darbininkai. Komunistai neturėjo įtakos tarp didelių pramonės įmonių darbininkų, o jų nuolat mažėjo, kol pasiekė, bolševikų ideologų požiūriu, kritinę 40–50 proc. ribą. 1939 m. pabaigoje

(nukelta į 4 psl.)

Rusijos aviacija visą savaitę toliau bombardavo Čėčėniją. Bombarduota sostinė Džochargala, naftos grėžiniai, sugriautas sostinės televizijos ir radijo centras bei mobilus telefoninio ryšio stotis. Čėčėnijos operatyvinio štabo duomenimis, rugsėjo 25 – 26 d. Džochargaloje žuvo 31 ir sužeista daugiau kaip 60 žmonių. Smarkiai padidėjo pabėgėlių iš Čėčėnijos srautas. Kaimyninės Ingušijos migracijos tarnybos duomenimis, į Ingušiją jau pasitraukė apie 3 tūkst. čėčėnų.

Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev, lankydamasis vienoje iš ligoninių Maskvoje, pareiškė, kad neatmeta galimybės, jog Čėčėnijoje gali būti įvykdyta sausumos pajėgų operacija. Pasak jo, egzistuoja keli plano variantai. Tuo tarpu Rusijos karinių oro pajėgų vyriausiasis vadas Anatolij Kornukov žurnalistams pareiškė, kad dar apie mėnesį iš oro gali būti atakuojami objektai Čėčėnijos teritorijoje.

Čėčėnijos prezidentas Aslan Maschadov rugsėjo 26 d. sušaukė operatyvinio štabo pasitarimą, kurio metu šalies gynybos ministras Mahomed Chambijev ipareigojęs pateikti prezidentui galutinį Džochargalos gynybos planą. Buvo svarstomi maisto produktų rezervų ir slėptuvių nuo oro smūgių klausimai – pranešė prezidento spaudos tarnyba. A. Maschadov paragino JTO, ESBO, ET atsiųsti į Čėčėniją tarptautinius stebėtojus. Čėčėnijos atstovybė Azerbaidžane išplatino kreipimąsi, kuriame prezidentas A. Maschadov pasiūlė Rusijos, Azerbaidžano, Armėnijos ir Gruzijos vadovams sukurti bendrą tarpvalstybinę instituciją, kuri kovotų su organizuotu nusikalstamumu Kaukaze, pirmiausia, su žmonių grobimu.

Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga rugsėjo 24 d. Washingtone, dalyvaudama dalykiniuose pietuose, pažymėjo, kad Latvijos ir Rusijos santykiai yra stabilūs. Prezidentė kartu pabrėžė, kad Latvija idėmiai stebi įvykius Rusijoje ir santykių tarp abiejų valstybių stiprinimas priklauso nuo politinių ir ideologinių tendencijų Rusijoje.

Tikroji tiesa apie moterį

Regis, ateina laikas, kai moterišką žmonijos dalį apibūdinantys epitetai „dailioji“, „švelnioji“, „silpoji“ lytis darosi atgyvenę. Išpopuliarėjus evoliucijos teorijoms, vaizduojančioms vyrą medžiotoją ir prie jo prisiliejusią Venerą, joms pasipriešino feministinės pakraipos mokslininkai, teigiantys, kad biologija yra ne mokslas, o lyties ideologija, kad Darvinas – tik dar vienas baltas lavonas, siekęs savanaudiškų tikslų. Naujausi tyrimai moterį pristato ne tokią, kokią tradiciškai esame įpratę matyti. Vyrų valdoma kultūra nustūmė moterį į antrą planą, apribodama jos prigimtines galias.

Ar iš tiesų, kaip teigia kai kurios evoliucijos teorijos, lytis atsirado skirtingose planetose, kurių nė viena nėra Žemė? Feministai mano, kad lyčių skirtumus, išskyrus matomus, lėmė ne genai, bet kultūra. Jie išnyktų pakeitus įstatymus ir vyrams bei moterims padalijus vaikų auginimo našta. Vis dėlto skirtumai nepaneigiami ir ne taip lengvai surišiojami.

Moterys rečiau nei vyrai būna kairiarankės ir neskiria spalvų. Jų smegenys pagal kūno masę yra atitinkamai mažesnės, tačiau jose tankesnis neuronų tinklas. Moterų kraujyje yra daugiau imunoglobulino, vyrų – gausiau hemoglobino. Vyrai sunkiau pakelia vidaus organų skausmus, moteris dažniau apima liūdesys.

Taip, fiziškai vyrai yra patrauklesnė lytis. Jie yra maždaug 10% aukštesni, 20% sunkesni ir 30% stipresni. Tačiau moterys atsparesnės nuovargiui: kuo ilgesnė trasa, tuo daugiau tikimybės, kad bėgimo rungtį laimės moteris. Kaip rodo milijonai kasdien nuo kaktos prakaita braukiančių moterų, skirtumas tarp vyrų pajėgumo ir jų pajėgumo nėra neįveikiamas. 1995 m. moterims taikyti JAV armijos testai parodė, kad keturiasdešimt viena juose dalyvavusi moteris – tarp jų buvo studenčių, teisininkių, padavėjų ir neseniai pagimdžiusių mamų – per šešis mėnesius sugebėjo

pasiekti kariams keliamą pasirėngimo lygį bėgdamos 3 km krosus su 34 kg sveriančia kuoline ir atlikdamos pritūpimus su 45 kg našta ant pečių. Sporto srityje moterys taip pat sparčiai vejasi vyrus. Šiandien moterys sportininkės gali bėgti, plaukti ir čiuožti greičiau nei vyrai prieš kelias dešimtis metų – atotrūkis tarp jų rezultatų neilgai trukus gali visai išnykti. Nuo 1964 m. maratono bėgikų laikas sutrumpėjo 32%, o vyrų – tik 4,2%. Jei taip bus ir toliau, gali atsitikti, kad kitame amžiuje maratono bėgikės pralenks vyrus.

Tobulėjant biologijos mokslui, kai kurie lyčių skirtumai pasirodo esą sudėtingesni, nei mokėmės iš mokyklinių vadovėlių, kur testosteronas buvo vadinamas berniukų hormonu, o estrogenas – mergaičių. Pasirodo, ir vienas, ir kitas hormonas priklauso abiem lytims, tačiau estrogenas yra veiklesnis – jo esti visuose organizmo audiniuose. Vyrai, kuriems trūksta estrogenų, nėra vyriškesni – jie greičiau suserga tokiomis ligomis kaip osteoporozė.

Tarp lyčių esama metafiziškai reikšmingų skirtumų, tačiau jiems apibūdinti netinka su lytimi susiję terminai. Moterų anatomija, kaip matyti iš jų išvaizdos, yra socialinė nei vyrų: jų gimda kiekvieną mėnesį pasirengia priimti kūdikį, gimusi ji maitina krūtimis. Vaisiaus ląstelės moters kraujyje išlieka

dešimtis metų po vaiko gimimo. Dar daugiau – moters prigimtis, visuotinai laikoma apsunkinančia jos gyvenimą, gali būti jos stiprybė. Mokslininkai nustatė, kad priešmenstruacinis

Iš ciklo „Žydėjimas“ (15)

R. Rakauskio nuotr.

sindromą, kuris, kaip įprasta manyti, pasireiškia moters agresyvumu ir irzlumu, daugelis pergyvena kaip didesnio darbingumo, intelektualinio aktyvumo ir puikios savijautos laikotarpį. Viena didžiausių moters bėdų – menopauzės laikotarpis – dabar išgyvenama visiškai kitaip nei anksčiau. Niekio nestebina vyresnio amžiaus moterims taikoma hormonų pakeitimo terapija. Auksinį gyvenimo rudenį atšventusios moterys Vakaruose buriasi produktyviai veiklai.

Taigi, kad ir kaip žvelgtume

ir moterų nevadintini trūkumais, yda ar liga. Moterys – ne antroji, bet atskira lytis”.

Kalbai pakrypus apie moters biologiją, iškyla dažnai užduodami klausimai: ar moters biologija yra jos likimas? Ar moteris, norėdama jį įveikti, turi paneigti jai būdingą savastį? Kaip rodo naujausi tyrimai, senovėje moterims neteko spręsti tokios dilemos. Bendruomenėje jos buvo svarbios ir gerbiamos. Antropologų Adrienne Zihlman ir Nancy Tanner, tyrinėjanti 7-ojo dešimtmečio pradžioje tebegyvuojančias medžiotojų tautas, teigė, kad 70% kalorijų bendruomenė gauna ne valgydama mėsą, bet augalinį moterų surinktą maistą. Beje, pirmaisiais amžiais medžiotovas ne tik vyras, bet ir moters. Mums labiau žinomas medžiotojo būdas, apie kurį esame skaitę Hemingvėjaus romanuose, kai grupė vyrų pasislėpę tykodavo grobio. Tačiau yra ir kita, bendruomeninė medžioklė, kurioje dalyvauja vyrai, moterys ir vaikai. Jie nuvilioja auką iki statuso skardžio, į spąstus arba į tinklą.

Tarp Kanados ir Vakarų Amerikos indėnų buvęs populiarus medžiotojo būdas yra išlikęs iki šiol vienoje Kongo tautelėje. 1997 m. pasirodžiusioje Mary Zeiss Stange knygoje „Moteris medžiotoja“ pateikiami faktai, liudijantys, kad moterys taip

pat medžioklė aštriabruviais ginklais – prieš atsirandant plieniniams įnagiams, jos naudodavo pačių pasidarytus kirvius. Australijos tivi tautelėje medžioklė ligi šiol laikoma moterų užsiėmimu.

Yra ir daugiau priežasčių suabejoti senų vyriškumo sugretinimu su agresyvumu ir smurtu, o moteriškumu – su švelnumu. Senovės graikų medžioklės deivė buvo Artemidė, kurią galima laikyti labai moteriška, nes ji buvo vadinama ir gimdančiųjų pagalbininke. Arba senovės deivių sugretinimas su gamtos plėšrūnais. Senovės frygų deivė Kibelė buvo liūtų valdovė. Egipte ji buvo vaizduojama kaip liūtė, kurios karčiai liepsnojo tarsi ugnis, o veidas švietė lyg saulė. Deivių įvaizdžiai nepasako visko apie tuometines moteris, tačiau iš jų galima spręsti, kad prieš 3000 metų, žmonijos civilizacijos aušroje, bebaimė medžiotoja, plėšrūnė negimdė tokių, kurie juoktųsi iš to, kuo ji užsiima.

Tiek anksčiau, tiek dabar kūdikio priežiūra nebuvo lengvas darbas, nors iš pažiūros gali toks atrodyti. Žindydama moteris netenka iki 500 kalorijų per dieną. Tai prilygsta 8 km bėgimui. Kas pagelbėdavo motinai? Ar ji buvo visiškai priklausoma nuo reikšmingą padėtį bendruomenėje užimančio vyro, kaip kad ligi šiol teigiama? Čia atsiskleidžia moters menopauzės paslaptis. Gamta atmeta nevaisingumą – daugelio primatų gyvenimo baigtį ženklina nesugebėjimas pratęsti savo rūšį. Kodėl tad moterys likdavo gyventi po to, kai jų kiaušidės pasendavo? Tyrinėjamai įrodė, koks svarbus senelės vaidmuo: ji ne tik aprūpindavo jauną motiną maistu, bet savo būvimu suteikdavo saugumą jai ir kūdikiui. Iš to galima daryti išvadą, kad poros, vyro ir moters, ryšys nebuvo toks gyvybiškai svarbus žmonijos likimui, kaip teigia evoliucijos psichologai.

Bėgant amžiams, keičiantis gyvenimo aplinkybėms, žmogus turėjo mokėti prie jų prisitaikyti. Antraip jis būtų išnykęs kaip ne viena gyvūnų rūšis. Pripažinus šią tiesą, daug sunkiau daryti dogmatines išvadas apie jo prigimtį vyriškų ir moteriškų požiūrių. Jei sutiksime, kad evoliucijos kovoje dėl išlikimo moterys vaidino įvairų aktyvų vaidmenį, mokymas apie lyčių psichologiją pasirodys esąs neteisingas ir pasenęs.

Britų antropologas Chris Knight daro prielaidą, kad, formuojantis politinei paleolito tautų ekonomijai, daug svarbesni buvo moterų tarpusavio ryšiai.

Pagal žurnalą „Times“ parengė Asta Leskaukaitė

Iš ciklo „Žydėjimas“ (12)

R. Rakauskio nuotr.

Nijolė Maslauskienė

Lietuvos komunistų tautinė ir socialinė sudėtis 1939 m. pabaigoje–1940 m. rugsėjo mėn.

8

(atkelta iš 3 psl.)

LKP buvo 48 proc. darbininkų, 24 proc. valstiečių, 24 proc. amatininkų ir prekybininkų, 4 proc. tarnautojų.

Antivalstybinė LKP veikla atstūmė nuo jos daugelį lietuvių. Dėl to jų atstovavimas partijoje visada buvo mažesnis, palyginus su jų skaičiumi tarp Lietuvos gyventojų. Įvairių tautybių komunistų proporcijas LKP lėmė jos socialinės sudėties kaita. Iki ketvirtosios dešimtmečio vidurio psant beveik vienodam darbininkų, ūkininkų, amatininkų ir kitų sluoksnių santykiui, buvo apylygis lietuvių ir žydų komunistų skaičius. LKP įstatais nustačius skirtingas priėmimo į LKP sąlygas ir apribojus amatininkų, prekybininkų ir kitų, daugiausia žydų tautybės sluoksnių atstovų stojimą į LKP, emė daugėti lietuvių ir mažėti žydų komunistų. Lietuvių skaičiaus padidėjimą LKP lėmė ir bendrieji Lietuvos visuomenės socialinės, ekonominės ir politinės raidos ketvirtosios dešimtmečio antroje pusėje procesai, sustiprėjusios opozicinės nuotaikos, kai kurių kairiųjų srovių suartėjimas su LKP. 1939 m. pabaigoje beveik 60 proc. komunistų buvo lietuviai, 31 proc. – žydai, 9 proc. kitų

tautybių asmenys. Kauno miesto organizacijoje žydai sudarė 70,88 proc. komunistų.

Neproporcingai didelių žydų atstovavimą LKP lėmė jų vyrvimas tarp amatininkų, prekybininkų ir miesto varguomenės, prokomunistinės jidištinės (antisionistinės) pakraipos žydų pažiūros ir jų orientacija į SSRS, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui.

SSRS kariuomenės įvedimas į Lietuvą 1939 m. spalio mėn. paskatino LKP gretų augimą, sustiprino kai kurių tautinių mažumų varguomenės prokomunistinę orientaciją. Pusė 1939 m. rudenį–1940 m. birželio mėn. į LKP įstojusių komunistų buvo žydai, į LKP aktyviau stėjo rusai. Lietuvos okupacijos išvakarėse LKP turėjo beveik 1600 narių. Pagal socialinę padėtį 48 proc. buvo darbininkai, 24 proc. – valstiečiai, 24 proc. – amatininkai, prekybininkai ir verslininkai, 4 proc. – tarnautojai. Lietuvių buvo 54,4 proc., žydų – 30,6 proc., rusų – 14,2 proc. ir kitų tautybių – 0,7 proc. Žydų ir rusų atstovavimas partijoje buvo neproporcingai didelis, palyginus su jų bendru skaičiumi tarp Lietuvos gyventojų. Gausiausioje ir politiškai svarbiausioje Kauno miesto organizacijoje 70,88 proc. komunistų buvo žydai.

Okupavus Lietuvą, LKP tapo marionetine okupacinio režimo organizacija. Jos vidaus gyvenimas buvo pertvarkomas atsižvelgus į pakitusią istorinę situaciją, jai iškelta uždavini idiegti Lietuvoje sovietinio socializmo modelį ir totalitarinį režimą. Siekdamas, kad komunistai per trumpą laiką sukonsoliduotų savo rankose valdžios ir valdymo svertus, LKP forsavo naujų narių

priėmimą. Nuo 1940 m. birželio iki spalio mėn. LKP išaugo 4,25 kartus. Sumerimus dėl nekontroliuojamo antplūdžio, „smulkiaburžuazinių“ sluoksnių ir žydų tautybės asmenų vyrvimo tarp stojančiųjų, LKP liepos mėn. sumažino augimo tempus ir sugriežtinusi priėmimo sąlygas pradėjo reguliuoti partijos sudėtį. Ėmus taikyti socialinės atrankos kriterijus, į partiją mažiau stėjo amatininkų, prekybininkų ir kitų, daugiausia žydų.

Partijos valymo išvakarėse 1940 m. spalio mėn. LKP buvo 5365 komunistai. Pagal socialinę padėtį 50 proc. sudarė darbininkai, 24 proc. – valstiečiai, 15 proc. – tarnautojai, 10 proc. – amatininkai, prekybininkai ir verslininkai. Moterų buvo 14 proc., vyrų – 86 proc. Lietuviai sudarė 68,49 proc., žydai – 16,24 proc., rusai – 11,97 proc., kitų tautybių asmenys – 3,3 proc. 1593 komunistai veikė pagrindinėje komunistų partijoje. LKP priklausė ne mažiau kaip 450 Lietuvos Respublikos politinėse organizacijose veikusių asmenų. Politiškai svarbiausioje Kauno miesto organizacijoje 60 proc. komunistų buvo darbininkai, 22,55 proc. – verslininkai, prekybininkai ir amatininkai, 16,9 proc. – tarnautojai, 0,33 proc. – valstiečiai, 0,22 proc. – moksleiviai. Pagal tautybę 60,37 proc. Kauno komunistų buvo lietuviai, 31,61 proc. – žydai, 7,35 proc. – rusai ir 0,65 proc. – kitų tautybių asmenys. LKP sudėties reguliavimas sugriežtinant priėmimo sąlygas iš esmės nepakeitė LKP socialinės sudėties, neeliminavo iš jos visų bolševikų nuomone, priešiškių sluoksnių. VKP(b) požiūriu, ji buvo „masiškai užteršta“.

(pabaiga)

Sveikatos kertė

Vitaminai

Vitaminai yra viena iš organinių grupių, kuri mažais kiekiais esti natūraliame maiste. Jie žmogui yra būtini tam, kad organizme tikslingai veiktų medžiagų apykaita (metabolizmas). Jeigu mūsų organizmas negauna pakankamo kiekio vieno ar kito vitamino, mes susergame vadinamosiomis trūkumo ligomis.

Medicinos mokslui visi vitaminai yra žinomi. Daugiausia jie vadinami alfabeto raidėmis, tačiau turi ir mokslinius pavadinimus, pavyzdžiui, vitaminas A vadinasi retinol. Jis padeda tikslingam akies retinos veikimui. Be jo žmogus gauna nakties aklumą. Jis padeda kai kurioms odos ligoms, specialiai "acne". Vitamino A trūkumas stabdo žmogaus kūno augimą.

Vitamino A per didelis kiekis, jeigu būsima motina nėštumo metu jo per daug vartoja, retais atvejais gali sukelti kūdikio nenormalumą.

Kad apibūdintume visus vitaminus, straipsnis turėtų užimti gana daug vietos, taigi sustosime prie populiariausių, visiems žinomų vitaminų.

Vitaminas B1 - aneurinas skatina medžiagų apykaitą, suteikia energijos, palaiko sveikus raumenis ir nervų sistemą, kovoją prieš skausmą, paaštrina mokymosi imlumą. Vitaminas B2 - riboflavinai. Kaip ir pirmasis, padeda išlaikyti išorinę ir vidinę odą, gleivines.

Vitaminas B3 - nikotinas (nicotinic acid) yra rūkaluose. Padeda kraujo apytakai, kontroliuoja cholesterolio kiekį, taip pat turi ir tas pačias ypatybes kaip ir vitaminai B1 ir B2, gerina apetitą.

Vitaminas B5 - pantothenic acid turi tą patį veikimą kaip ir minėti B grupės vitaminai, taip pat dar kovoją prieš infekcijas.

Vitaminas B6 - pyridoxinas veikia kaip ir minėti vitaminai, bet dar padeda formuoti raudonuosius kraujo kūnelius. Veikia raminančiai moteris menstruacijų metu.

Vitaminas B9 - padeda vitaminui B12 formuoti raudonuosius kraujo kūnelius.

Vitaminas B12 - cyanocobalamin kartu su vitaminu B9 formuoja raudonuosius kraujo kūnelius, labai patartinas nėščioms ir maitinančioms motinoms, labai padeda nervų sistemai, apsaugo nuo ląstelių degeneracijos.

Vitaminas C - ascorbic acid žmogui teikia labai įvairią pagalbą: odai, kaulams, sausgyslėms, kremzlėms, kraujo indams, dantims, palaiko energiją ir augimą, turi priešinfekcinių savybių, padeda zaizdų gijimui, vykdo geležies absorbciją. Vitaminas C taip pat kontroliuoja cholesterolio kiekį kraujyje.

Vitaminas D - calciferol. Padeda absorbuoti kalcį ir fosforą, būtinas sveikiems kaulams ir dantims. Šio vitamino trūkumas žmogaus organizme sukelia rachitą.

Vitaminas E - tocopherol stabdo senėjimo procesą, kovoją prieš infekcijas, manoma, kad padeda vaisingumui. Amerikiečiai pastaruoju metu teigia, kad šis vitaminas sunaikina cholesterolio pėrviršį. Vyresnio amžiaus žmonėms patartina jį vartoti kaip apsaugos priemonę.

Vitaminas K - menadiione padeda kraujo krešėjimui. Be jo nukraujuotume.

Visi kiti likusieji vitaminai yra daugiau ar mažiau egzotiški ir ne visų yra žmogaus kūne. Paminėsiu dar tik vitaminą U, kuris padeda užgydyti skrandžio opą. Šio vitamino yra šviežių kopūstų sultyse.

Neminėjau, išskyrus vitaminą U (kopūstuose), kokiuose maisto produktuose yra aptarti vitaminai. Trumpai pasakius, visi vitaminai didesniais ar mažesniais kiekiais yra šviežiam, nekonservuotame maiste: mėsos, žuvyse, daržovėse, vaisiuose. Paminėsiu tik kai kuriuos specifinius produktus, kuriuose yra atskirų vitaminų.

Vitamino A yra morkose.

Vitamino B1 yra grūduose, kepenyse, ypač daug jo mielėse, avižose ir miežiuose.

Vitamino B3 yra riešutuose ir ypač žemės riešutuose.

Vitamino B6 yra šviežioje žaliuose daržovėse, žalumynuose, pvz., špinatuose.

Vitamino B12 yra kiaušinio trynyje, kepenyse, inkstuose.

Vitamino C rasite visuose citrininiuose vaisiuose, saldžiuose aštriuose ankštiniuose pipiruose, taip pat ir bulvėse.

Vitamino D yra žuvyse, žuvies kepenų alyvoje ir kepenyse. Vitaminas gaminamas žmogaus odoje, tik saulės šviesoje.

Vitaminas E - daržovių alyvoje.

Vitaminas K randasi jūros žolių ekstraktuose. Gaminamas bakterijų E.Coli didžiosiose žarnose.

Alfonsas Viliūnas

Troškūnų bažnyčios šventorius. Šv. Antanas duoda atsilaužti duonas elgetai V. Kelerienės nuotr.

Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus pareiškimas

Rugsėjo 23 d. Lietuvos žmonės minėjo genocido atminimo dieną. Prieš 55 metus buvo sunaikinti gyvi išlikę Vilniaus geto kaliniai.

Šiandien Lietuva yra tvirtai apsisprendusi išnagrinėti dviejų užsienio okupacijų, nacistinės ir sovietinės, kurias patyrė šalies žmonės, palikimą. Įsteigta tarptautinė komisija, nagrinėjanti ir dokumentais patvirtinanti, kiek Lietuvos žmonių, tarp jų žydų bendruomenės narių, buvo sunaikinta nacistinės okupacijos metais. Ko-

misija jau pradėjo savo darbą, ir mes laukiame jos pradinio išvado.

Neseniai Lietuvos teismo priimtas sprendimas sustabdyti už karo metais žydams padarytus nusikaltimus kaltinamo Aleksandro Lileikio bylą jokių būdu neturi būti aiškinamas kaip Lietuvos vyriausybės ryžto į teisingumo rankas atiduoti tokiais nusikaltimais kaltinamus asmenis silpnėjimas. Lietuvos teismai yra nepriklausomi, todėl nei vykdomoji, nei įstatymus leidžiančioji valdžia neturi

teisės kontroliuoti jų sprendimų. Tačiau Lietuva ir toliau tęs karo nusikaltimais kaltinamų asmenų teisminį persekiojimą. Lietuvos generalinio prokuroro iniciatyva neseniai pradėtas naujų baudžiamųjų bylų tyrimas prieš asmenis, įtariamus nacistiniais karo nusikaltimais. Lietuvos vyriausybė ryžtingai remia asmenų, kurie dalyvavo nacistiniuose karo nusikaltimuose, tolesnį teisminį persekiojimą.

Lietuvos Respublikos ambasada Washingtone

Vilniaus Geto plakatų paroda

Lietuvos ambasadose ir Vilniaus Gaono Žydų Lietuvos valstybinio muziejaus pastangomis rugsėjo 22 d., genocido atminties dieną Washingtone, Ann Loeb Bronfman galerijoje, atidaryta daugiau nei dviejų šimtų išlikusių 1942–1943 m. Vilniaus Geto plakatų paroda, liudijanti žydų tautos pasipriešinimą nacių genocidui, pažeminiui ir dehumanizacijai.

Įdomių knygų serija "Pažintis su Lietuva" knygos apie Lietuvą

"Pažintis su Lietuva" uždaroji akcinė bendrovė nuo 1995 m. leidžia dideles, gražias apžvalgines knygas apie Lietuvą. Neseniai pasirodė jau ketvirtasis leidinys iš šios serijos - apie Lietuvos sportą.

Pirmasis šios serijos leidinys buvo skirtas turizmui ir jame buvo nemažai medžiagos šia tema - daugybė nuotraukų ir aprašymų apie mūsų šalį. Tada sekė knyga, gvildinanti Lietuvos pramonės bei prekybos tematiką, nors ir čia buvo nemaža nuotraukų, žemėlapių bei kitos medžiagos, ir turistams nau-

dingos.

Trečioji knyga buvo skirta mokslui ir švietimui. Ir štai pagaliau išspausdintas jau kiek anksčiau žadėtas tomas apie Lietuvos sportą. Ši vėliausiai skaitytoja pasiekusi knyga irgi yra didoko formato, stambi (248 puslapių), pilna informacijos bei nuotraukų.

Knyga apie sportą knygų serijoje "Pažintis su Lietuva" turbūt yra viena iš gražiausių bet kada išleistų apie Lietuvos sportą knygų. Čia yra pristatoma Lietuvos sporto istorija, aprašytos krašte veikiančios

sporto federacijos. Daug vardų bei pavardžių žmonių, kurie garsino Lietuvą įvairiose sporto šakose. Atskirai pristatomi Lietuvos miestų bei rajonų sportininkų pasiekimai. Žodžiu, viskas, ką tik buvo galima surinkti ir sudėti vienon vieton.

Šioje knygoje, kaip ir ankstesniose, yra daug geros kokybės nuotraukų. Tai puiki dovana sporto mėgėjams, netgi ir tiems, kurie lietuviškai nesupranta. Knyga, kaip ir ankstesnės, išleista trimis kalbomis atskiruose tomuose: lietuvių, anglų ir vokiečių. Tik kaina gana aukšta - 127 litai, kas Lietuvoje yra gana daug. Amerikoje gyvenantiems tai būtų tik 32 doleriai ir šiame krašte panašaus pobūdžio knygos kainuoja gerokai brangiau.

Edvardas Šulaitis

Reklamų potvynis

Aurelija M. Balašaitienė

Savaime suprantama, kad prekybininkai, automobilių, kosmetikos, drabužių bei kitų prekių gamintojai, restoranų ir viešbučių savininkai stengiasi plačią publiką supažindinti su savo produktais ir patarnavimais, todėl visoje plačioje žiniasklaidoje, nuo dienraščių iki televizijos programų, skęstame reklamų potvynyje. Kai ateina sekmadienio rytas, aš turiu iš kiemo atsiimti Clevelando dienraščio "The Plain Dealer" sekmadieninę laidą. Turiu įtempti visus savo rankų raumenis, nes atrodė, kad ji sveria gerokai virš dešimt svarų. Pradedu vartyti, ieškodama aktualių straipsnių, kurie su-laužyti tūno tarp kosmetikos, šaldytuvų, baldų, batų bei drabužių nuotraukų, kuriose modeliai su plačiomis šypsenomis skatina išgyti tą ar kitą daiktą labai atpigintomis kainomis, o dažniausiai įvairūs "išpardavimai" vyksta didžiųjų švenčių progomis. Jau kai kur minimi ir būsimų kalėdinių dovanų išpardavimai. Taigi sunku rasti man įdomius straipsnius.

Ne geriau yra ir su televizija. Jei vietinės komercinės televizijos programos gauname veltui, nes reklamų savininkai

jas apmoka, tai sunku suprasti, kad kabelinė televizija, reikalaujanti aukšto mėnesinio mokesčio, turi žymiai daugiau reklamų negu vietinė televizija. Nesu per daug ištraukusi į televizijos stebėjimą, nes gyvenime yra ir rimtesnių reikalų, tačiau mėgstu kabelinę televiziją vien todėl, kad man nereikia rūpintis laiku stebėti politines ar vietines žinias, nes kabelinėje televizijoje jos rodomos ištisą parą, ir joje taip pat galima rasti gerų, klasiškų filmų. Tačiau, nežinūrint aukšto mokesčio, kabelinėje televizijoje yra tikras reklamų potvynis. Dažnai vakare stebėdama kokį filmą, prasidėjus reklamai, bėgu į savo namo antrą aukštą, nusiprausiu, išsivalau dantis ir... grįžusi vis dar randu reklamas. Tuo tarpu pasaulinių žinių stotis save reklamuoja kaip "žinios be sustojimo" (non stop), bet nutyli, kad ir reklamos yra "be sustojimo".

Aišku, kad reklamos atneša daug pelno žiniasklaidai, o taip pat ir painformuoja skaitytojus ir žiūrovus apie įvairių prekių išpardavimus, nuolaidas ar naujienas, tačiau dažnai iš didelio rašto išeina iš krašto".

Daugybė reklamų užima ištisus spaudos puslapius, vos palikdamos vietos skaitymo medžiagai, o televizijos ekrane labai nepatraukliai užkandžiau-jantys vyrukai reklamuoja "hamburgerius", kitų prekių siūlytojai pirštai bado žiūrovus norėdami juos įtikinti reklamos nauda.

Antra vertus, pavarčius užsienio lietuvių spaudą, reklamų yra palyginti mažai, nors turime verslo bendroves, kelionių biurų, įvairių patarnavimų imones, profesionalus, advokatus, bankelius ir t. t. Ne kartą ir man pačiai teko pasitarnauti lietuvių kelionių biuro reklama. Negalima visai paneigti reklamų naudą, gyvenant krašte, kuriame "doleris veja dolerį". Mes visi kartais pasinaudojame išpardavimų pranešimais, todėl vertėtų ir mūsų verslininkams remti spaudą reklamomis ir tuo plėsti savo klientūrą, kuri atneša pajamas. Visi puikiai žino, kad spauda negali išsivers-ti vien iš prenumeratų, kurios vos padengia pašto išlaidas ir spausdinimą, tačiau mažai palieka lėšų redaktorių, korektorių, rinkėjų ir kitų spaudos darbuotojų atlyginimams, patalpų nuomai bei kitoms būtinoms išlaidoms. Atsipeikėję nuo reklamų pertekliaus vietinėje žiniasklaidoje, pasekime joms pavyzdžiui su tikslu užtikrinti mūsų spaudos egzistenciją ir gerbūvį.

IŠ LIETUVOS
REKORDŲ
KNYGOS

Seniausias mechaninis laikrodis atgabentas iš Karaliaučiaus apie 1665 m. (kaina 300 auksinų). 1676 m. įkeltas į Pažaislio vienuolyno pietinį bokštą. Laikrodžio mechanizmas įtaisytas ant ažuolinių sijų. Jo matmenys 160 x 138 x 96 cm, pagrindinių krumpliciųjų skersmuo 85 cm.

Didžiausias mechaninis laikrodis, sveriantis 728 kg, yra Vilniaus arkikatedros bazilikos varpinės bokšte. Laikrodį varo 120 kg svarstis, varpų mechanizmą įsuka du svarsčiai po 90 kg. Jo vienintelė rodyklė yra maždaug 1,5 m, švytuoklė per 2 metrus ilgio. Šis laikrodis pagamintas Vilniaus laikrodininkų cecho meistrų, į bokštą įkeltas 1672 m. lapkričio 12 d.

Didžiausias elektrinis laikrodis 3,8 m skersmens yra Vilniaus "Žalgirio" centrinio stadiono švieslentėje. Ciferblata - ekrana sudaro 224 lempu-tės. Laikrodis pagamintas Budapešte (Vengrija) "Vilės gvara" laikrodžių gamykloje.

Tiksliausias laikrodis, per 2740 metų galintis suklysti 0,2 - 0,3 sek. (paklaida 0,2 - 0,3 mikrosekundės per parą) veikia Lietuvos televizijos ir radijo rūmuose. Jį kasdien išvystame savo teleekranuose. Tai ACF-3 tipo astronominis nesudėtingos konstrukcijos prietaisas su švytuokle.

Seniausias kalendorius XIV a. Mėnulio kalendorius vadinamas Strėvos kalendoriumi "Gedimino skeptru" arba "Gedimino lazda". Dabar šis kalendorius yra dingęs.

Galingiausia meninio apšvietimo aparatūra, 302,8 kW galingumo, panaudota Vilniaus uždarnosios akcinės bendrovės "Scenos techninis servisas" (Ukmergės 25, 2600 Vilnius; tel. 752209; http://www.sts.lt).

Daugiausia dekoratyvinių lempučių - 60 264 vienetai - sužibo ant Kalėdų eglutės Vilniaus Rotušės aikštėje 1997 m. gruodžio 12 d. Girliandų kaskadų projektas inžinieriaus Stasio Paškevičiaus, montažas uždarnosios akcinės bendrovės "Scenos techninis servisas".

Didžiausi parodos standai, 12,12 x 10,92 m pločio, 4,8 m aukščio, 11,38 t svorio su 97,92 m² antrojo aukšto grindų plotu, pastatyti Kauno sporto halėje firmai "Altima" Baldų ir automobilių parodoje 1993 m. lapkričio 22 - gruodžio 5 dienomis. Dviejų didžiųjų ir vieno kiek mažesnio stendo bendras grindų plotas 455 m². Šiuos standus konstravo ir montavo Vilniaus uždaroji akcinė bendrovė "Scenos techninis servisas".

Didžiausia Lietuvos konstruktorių pakyla - 626,66 m² ploto, vidutinio 1,5 m aukščio, 63,66 x 28,52 m gabaritų, 24,4 t svorio - sumontuota 1993 m. birželio 5 d. Maskvos Raudonojoje aikštėje vykusios teatro-lizuotos japonų dizainerio madų šou "Kansai super event" proga. Be didžiosios pakylas dar buvo sumontuotos 549,4 m² ploto kitos pakylas ir bokšteliai ir 336 m² ploto tribūnos žiūrovams. Visos Vilniaus uždarnosios akcinės bendrovės "Scenos techninis servisas" panaudotos konstrukcijos svėrė 64,3 t ir užėmė 1512,06 m² plotą.

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax.: (630) 257-1647

LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = imokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašas iš viso.

1999 m. liepos mėn.

- 1 x \$10 - Wolff Valeria, \$245.
2 x \$25 - Klimkienė Gintarė, \$25; Žygas Juozas ir Apolonija atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$1,085.
1 x \$30 - Baltutis Aleksas atm. įn.: Baltutienė Danutė, \$400.
3 x \$50 - X \$650, X \$650, Kučiūnas Aleksandras ir Jūra, \$375.
1 x \$100 - Džiugas Stasys ir Sofija, \$1,400.
1 x \$101 - Sivakumar K. S., \$101.
1 x \$1,325.69 - Griezė Jurgelevičius Stasys, palikimas, \$13,025.69.
Iš viso \$1,766.69.

1999 m. rugpjūčio mėn.

- 1 x \$5 - Micevičiūtė Renata, \$5.
1 x \$20 - Kondratas Victor, \$20.
3 x \$25 - Braženas Algimantas atm. įn.: įm. Janušas Antanas ir Zuzana, \$25; Jukutė Aldona, \$25; Vencius Stanislovas, \$25.
3 x \$100 - Marūnienė Marija atm.: įm. Raugalis Jonas ir Aldona, \$451; Šalčiūnas Jeronimas, \$100; Žliobaitė Julija Audra: įm. Žlioba dr. Petras ir Laima, \$100.
1 x \$350 - Antanėlis Gediminas atm. įn.: Krikšto tėvai (Adamonis trust) \$100, Sulskis Donna, Arūnas ir Rickis \$100; Drązdžių šeima \$30, Reškevičius Albinas ir Gražina \$25 ir 5 kt. asm., \$350.
1 x \$510 - Vengrienė Ona atm.: Garsys Vladas ir Angelė ir Drukteinis dr. Albertas ir Jūra \$150, Hauser John ir Marija \$50, Micevičius Genovaitė \$50, Bludnikas Nijolė ir Valė \$30, Brickus Romas ir Rima \$30, Adams Anna \$25, Balta Danutė \$25, Jansonas Irena \$25, LB Cape Cod Apylinkė \$25, Petrutis Alfa ir Regina \$25, Zdanys Romas ir Rima \$25, ir 5 kt. asm., \$2,510.

RigaVen Travel Inc.

- We have GREAT CRUISES •
- Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •
- Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES

to VILNIUS

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI: Kadangi šiemet siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 1999 metams, papildomo siuntimo paštu rudenį nebus. Pageidaujantis gauti papildomų tvarkaraščio kopijų gali kreiptis į "Vilties" įstaigą.

CHRISTMAS CONTAINER TO LITHUANIA OCTOBER PICKUP SCHEDULE

Brocton, MA	Oct. 8	3:30-5:30 PM
Worcester, MA	Oct. 9	12-3 PM
Kennebunkport, ME	Oct. 12	12-1 PM
Centerville, MA	Oct. 13	3:30-5 PM
Putnam, CT	Oct. 14	1-2 PM
Providence, RI	Oct. 14	4-5:30 PM
Lowell, MA	Oct. 15	12-1 PM
Lawrence, MA	Oct. 15	2-3 PM
Nashua, NH	Oct. 15	4-5 PM
Waterbury, CT	Oct. 16	9:30-11:00 AM
Hartford, CT	Oct. 16	12AM-2 PM
Norwood, MA	Oct. 26	6-7 PM
Albany, NY	OCT. 28	7-8 PM
Binghamton, NY	Oct. 29	9-10:30 AM
Scranton, PA	Oct. 29	12-2 PM
Frackville, PA	Oct. 29	5-6 PM
Philadelphia, PA	Oct. 30	10:30 AM-12:30 PM
Brooklyn, NY	Oct. 30	12-4 PM
Baltimore, MD	Oct. 30	6-7 PM
Washington, DC	Oct. 31	1:30-4 PM
Bridgeport, CT	Oct. 31	8-9 PM

2 x \$1,000 - X, \$28,000; TCF National Bank Illinois, \$3,000.
Iš viso \$3,260.00.

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 1999 VIII.31 - 9,672,042 dol.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 6,607,073 dol. Palikimais gauta \$4,907,444 dol.

Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION.

Visi remkite Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuvių.

Nauji apdovanojimai

Baltijos Asamblėjos Prezidiumas įsteigė naujus apdovanojimus - Baltijos Asamblėjos diplomą ir Baltijos Asamblėjos garbės juostą. Jais bus apdovanojami Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečiai, kurie

yra nusipelnę šių valstybių nepriklausomybės atkūrimui, Baltijos vienybės ir solidarumo stiprinimui. Šis sprendimas susijęs su Baltijos valstybių nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečiu

ELTA

"Lietuvos telekomas" turės moderniausią intelektualinį tinklą

"Lietuvos telekomas" ir "Siemens" pasirašė daugiau kaip 15 mln. litų vertės sutartį dėl intelektualinio tinklo technologijos ("Intelligent Network") įsigijimo. Jį įdiegus, tai bus moderniausia intelektualinio tinklo technologija Baltijos valstybėse. Technologija "Lietuvos telekomas" leis pačiam kurti naujas paslaugas, lanksčiai ir greitai jas pateikti rinkai.

Jau kitąmet, naudodamasis nauja intelektualinio tinklo technologija, "Lietuvos telekomas" pristatys daug naujų paslaugų. Planuojama pristatyti naujas fiksuoto ryšio skambinimo korteles (įmonės "Omnitel" "Extra" skambinimo kortelių analogas), balsavimo telefonu paslaugas ir t. t.

Naujoji intelektualinio tinklo technologija taip pat leis teikti bendras paslaugas kartu su mobiliojo ryšio įmonėmis.

Jau šių metų pabaigoje įdiegus šią technologiją taps lengviau valdyti techniką, kuria teikiamos naujos ir jau esamos paslaugos. Pavyzdžiui, šiuo metu technika, kuria teikiamos 800-oji ir 900-oji paslaugos, yra valdoma skaitmeninių telefonų stočių. Įdiegus intelektualinio tinklo technologiją, technika, kuria teikiamos "Lietuvos telekomo" paslaugos, bus valdoma vienoje vietoje, o tai užtikrins geresnę paslaugų kokybę, sumažins klaidų ar sukčiavimų galimybę.

AB "Lietuvos telekomas" ypatingą dėmesį skiria ryšio tinklui modernizuoti, klientų aptarnavimo kokybei gerinti. Per trumpą laiką "Lietuvos telekomas" turi atlikti pagrindinius ryšių tinklo modernizavimo darbus, tapti klientui dirbančia, atvira, šiuolaikine kompanija. Vien šiais metais "Lietuvos telekomas" investuoja 500 mln. litų.

BNS

1999 m. metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis 1999 m. ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 1999 m. lapkričio 13 d., šeštadienį, Clevelando Lietuvių namuose, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio, telef. 216-531-2131.

Suvažiavimo pradžia - 11:00 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai. ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportininkai.

judėjimu besidomį asmenys.

Smulkios informacijos prašėms ŠALFASS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašome kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416-767-6520. Faksas: 416-760-9843. E-mail: hrc@idirect.com

Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi visu rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus

*IRA sąskaitas

*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas

*Tiesioginį pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas

* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue

Kearny, NJ 07032

(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:

1-888-SCHUYLER

(1-888-724-8953)

Su močiute

A. Žižiūno nuotr.

SKRYDŽIAI Į

VILNIŲ

FINNAIR LINIJA

Spalio 1- gruodžio 14 \$406

Sausio 6 - kovo 30 \$406

Plius mokesčiai

Kelionės trukmė nuo 1 savaitgalio iki 3 mėnesių

Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION PICK-UP SCHEDULE FOR OCTOBER OF 1999

October 4	Paterson, NJ	11-12 noon
October 5	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
October 6	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
October 7	Elizabeth, NJ	11-12 noon
October 8	Kearny, NJ	11-12 noon
October 9	Brooklyn, NY	10-11 am
October 12	Putnam, CT	1-2 pm
October 18	Paterson, NJ	11-12 pm
October 19	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
October 20	Philadelphia, PA	11-12 noon
October 21	Elizabeth, NJ	11-12 noon
October 22	Kearny, NJ	11-12 noon
October 23	Brooklyn, NY	10-11 am

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$406 r.t.

One way to Vilnius \$400

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Amžinasis Baltijos kelias

Aš norėčiau parašyti apie meilę, atskleisti dar vieną svajonę, dar žengti vieną žingsnį prie žemėlapių. Lietuva, kokia tu esi mažytė ir didelė, kad sugėbėjai atkurti Nepriklausomybę. Kiekvieno doro piliečio yra pareiga prisidėti, kad laisvės gėlė, vėl pražydusi Rytų ir Vakarų Kryžkelėje, nebūtų palaužta.

Cia, ant Baltijos krantų susipina trijų respublikų - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - likimas. Mūsų jungia ta pati geopolitinė situacija, tos pačios istorijos pamokos: carų okupacija, ilgesinga kova už laisvę, alinantis bolševizmas, paveldėtos tos pačios problemos iš sovietinės sistemos, tebesiskverbianti Rusijos įtaka agentais, papirktais žurnalistais, politikais ir visais "geradariais", kurie susirūpinę, kad nebūtų efektyvios krašto gynybos. Ne viską galime surašyti "motinai" Rusijai, kitas problemas susikuriame patys arba jos yra tos pačios, kaip ir visur. Tad ar ne geriau gyventi drauge federacinėje valstybėje? Turint vieningą užsienio politiką ir bendrą gynybą, o vidaus gyvenimas liktų autonomiškas kiekvienoje respublikoje. Mūsų kraštai plotais ir gyventojų skaičiais beveik vienodi, taigi negresia joks asimiliacijos pavojus niekam. Valstybė, turinti apie 8 mln. gyventojų ir maždaug 160,000 kv. km, būtų pajėgus partneris, įsijungiant į Baltoskandiją. Tiek NATO, tiek Europos Sąjungos vadovai, matydami mūsų demokratine, susitelkusią ir stiprią Šiaurės Europoje valstybę, greičiau atvertų duris į vakarus ir padėtų apsiginti (tik sugebantiems gintis) pavojaus metu. Prieš antrą pasaulinį karą buvo bandoma sukurti karinę sąjungą ir sėk-

Baltijos Asamblėjos X-tas posėdis ir Baltijos Tarybos III-oji sesija svarstė, kaip suorganizuoti Baltijos šalių turtą, užsienio valstybėse esančias ambasadas, užimtas Rusijos, okupavus respublikas, santykius su Ukraina ir Baltarusija, priėmė pareiškimą dėl įsijungimo į NATO ir kitus klausimus.

Iš pradžių buvo manoma, kad į NATO ar į Europos Sąjungą bus galima patekti visoms trimis drauge. Paskui apsispręsta

trichto traktata. Europos ekonominis susijungimas augs, tačiau politinei vienybei dar reikia ir vienos dyšios. O jeigu į NATO ar į Europos Sąjungą bus priimta Rusija, tai Europos Sąjunga taps dar trapesnė, labiau dirbtinė ir nepastovi. Tad Popiežius Jonas Paulius ir ragina, kad sugrįžtume į krikščioniškas tradicijas - į savo ištakas, atnaujintume dvasią ir būtų saugomos tiek žmogaus, tiek tautų apsisprendimo teisės. Prasmingas faktas, kad Po-

Baltijos kelias, 1989.08.23

R. Požerskio nuotr.

laikytis taktikos, jeigu viena pateks, tai ši užtars ir kitas respublikas. Į ES 2002 metais bus priimta pirmoji Estija, nes suomių labai padeda jai.

Ekonomiškai būtų naudingiau visoms trimis respublikoms spręsti naftos tiekimą. Vieninga energetinė sistema galėtų pritaikyti europinio dažnio standartus, o ne rusiškus, ir būtų žymiai ekonomiškiau visoms šalims. Ar bebūtų reikalingos ir vidaus sienos? Visada yra sunkiau išspręsti ekonomines prob-

piežiaus paskirtas Nuncijus Estijai, Latvijai ir Lietuvai yra vienas trims respublikoms. Jonas Paulius II dažnai prisimena Lietuvą ir trokšta, kad mūsų tauta būtų saugi, o nepriklausomybė, tikrai, nepriklausoma. Po tiek dešimtmečių sovietų okupacijos sukurtume aukštas nacionalines kultūras. Bažnyčia taria žodį ne tik kasdieniniam apaštalavime, ragindama būti gerais piliečiais, bet ir atsiliepdama į laiko aktualijas. Bendros tautų politinės ir ekonominės problemos iššaukia ir ganytojams bendrus pastoracinius rūpesčius. Labiausiai dvasią formuoja ekumeninės pamaldos, jeigu žmonės drauge melsis, tai jie ir nesipyks. Jau įvyko 1999 m. balandžio 26-27 dienomis Rygoje ir Agluonoje Baltijos šalių vyskupų konferencijos susitikimas. Jo Ekseklencija Arkivyskupas Nuncijus Ervinas Josefas Enderis informavo: Šv. Sostas pageidauja, kad būtų įkurtas Baltijos šalių vyskupų konferencijos susivienijimas.

Todėl prieš tampant oficialiomis Europos Sąjungos narėmis, pirmiausia būtina įstatymų sąranga sustiprinti nacionalinę kultūrą: savimone, papročius, kalbą, švietimą ir sujungti rankas su sesėmis Latvija ir Estija bendram gyvenimui. Yra vienas kelias amžiams įtvirtinti mūsų valstybių nepriklausomybės - tai Estijos, Latvijos ir Lietuvos Federacijos (ELLF) ir jungtis su Baltoskandija - Skandinavijos kraštais. Nuo ko pradėti? Apie tai pagalvoja šimtai tūkstančių estų, latvių ir lietuvių patirčių. Manau, kad tikslinga išeivijoje esantiems šių tautų intelektualams pasirašyti atsišaukimą į mūsų respublikų prezidentus. Privalo būti nevyriausybinių organizacijų su skyriais Chicagoje, Helsinkyje, Taline, Rygoje ir Vilniuje, kad nagrinėtų susijungimo problemas ir demaskuotų mūsų laisvės ir taikos priešus, kurie visokiais būdais kenks. Svarbiausia, kad mes daugiau pamiltume vienas kitą ir šalintume bet kokius kiverčius, kaip, pvz., Latvijos žaliųjų išsišokimą prie Būtingės terminalo. Tai, be Rygoje ir Vilniuje galėtų įsikurti Baltoskandijos muziejus, parodantis, kas charakteringiausia šioms tautoms, primenantis suomių gynybą nuo sovietų in-

vazijos 1940 m. Sąjūdžio ištakas, gimimą ir jo kelią. Skatintumėm jaunimą išmokyti latvių ir estų kalbas. Pagaliau partijų, pritariančių šiems siekiams, politinės konsultacijos, įvairūs forumai (tai jau ir yra daroma).

Mūsų dar laukia ilgas ir sunkus kelias. Tikiu, kad ateis istorinis momentas, kada parlamentariai įtvirtins teisiniu aktu Estijos, Latvijos ir Lietuvos federaciją amžiams. Teisingumas yra valstybių pagrindas, o jis piliečių gerovės šaltinis. Tad federacinės konstitucijos įžanga, galbūt, suskambės šiais žodžiais:

estų, latvių ir lietuvių tautos, nuo amžių gyvenusios ant Baltijos krantų

ir visais šimtmečiais siekusios nepriklausomybės ir jų vėl atkūrusios 1918 ir 1990 metais, atgimusios valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečių valia skelbia šią

Konstituciją:

1 Straipsnis. Estijos, Latvijos ir Lietuvos Federacija (ELLF) yra nepriklausomų demokratinių respublikų sąjunga.

2. Str. Federacijos konstitucija užtikrina visų respublikų lygybę ir jų konstitucijų nepažeidžiamą veikimą kiekvienoje respublikoje.

3. Str. Kiekvienos respublikos konstitucijų straipsniai negali prieštarauti federacijos konstitucijai.

Šv. Tėvo kalba Lietuvos vyskupams

Popiežius išreiškė savo rūpesčius ir pageidavimus Lietuvos Bažnyčiai rugsėjo 17 d. Castel Gandolfo

(atkelta iš 3 psl.)

visiškai prarado tikėjimą. Bet kai jos gerai organizuojamos, ir toliau duoda vaisių, kaip kad pats galėjau konstatuoti čia, Romoje, kur ką tik buvo užbaigta miesto misija rengiantis Didžiajam Jubiliejui.

6. Be jokios abejonės, evangelizacijos efektyvumas didžia dalimi priklauso nuo kunigų dvasinės įtampos, nes jie - "rūpestingi vyskupų luomo bendradarbiai" (Lumen Gentium, 28). Jeigu jūs, brangūs Konfratari, turite būti "tikėjimo skelbėjai" ir "autentiški mokytojai" (ten pat, 25) kaimeni, kurių jums patikėjo Šventoji Dvasia (plg. Apd 20, 28), tai tik jūsų kunigų kruopštus darbas gali užtikrinti, kad kiekviena krikščionių bendruomenė būtų pamaitinta Dievo Žodžiu ir palaikoma sakramentų malonės.

Ačiū Dievui, jūsų bendruomenės turi nemažą skaičių kunigų. Bet jūs patys man pažymėjote, kad ne visada jų

4. Str. Tautos ir kiekvienas respublikos pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsiasi į ELLF suverenumą.

5. Str. Išstoti iš Federacijos galima tik referendumu, pritarant daugumai ir balsuojant 2/3 kiekvienos respublikos parlamento deputatams ir t. t.

(Tokiu atveju Konstitucija yra rašoma trijų respublikų teisininkų ir turi būti priimta kiekvienos šalies parlamentų balsų dauguma arba referendumu keliu.)

Sostinė geriausiai tiktų Ryga, kurioje būtų federacinis parlamentas, turintis 10 deputatų iš kiekvienos respublikos. Valstybės prezidento pareigas eitų vieneriems metams vienos respublikos prezidentas, o du viceprezidentai - kitų respublikų (pvz., jei išpuola būti prezidentu Estijos respublikos prezidentui, tai viceprezidentais būtų latvis ir lietuvis). Federacinio teismo prokuroro pareiga yra budėti, kad būtų saugoma federacijos konstitucija. Federacinė policija be jokio leidimo galėtų kirsti sienas, gaudant nusikaltėlius.

Valstybės valdymo aparate nereikėtų daug valdininkų, nes išlaidos yra didelės. Kartais mažesnis personalas būna veiksmingesnis ir atsakomingesnis administracija. (Čia jau atskirų valstybės valdymo detalių svarstymui neužtektų vietos...)

Yra aplinkui daug federacinės teisės pavyzdžių ir mes atsirinkume, kas mums naudingiausia.

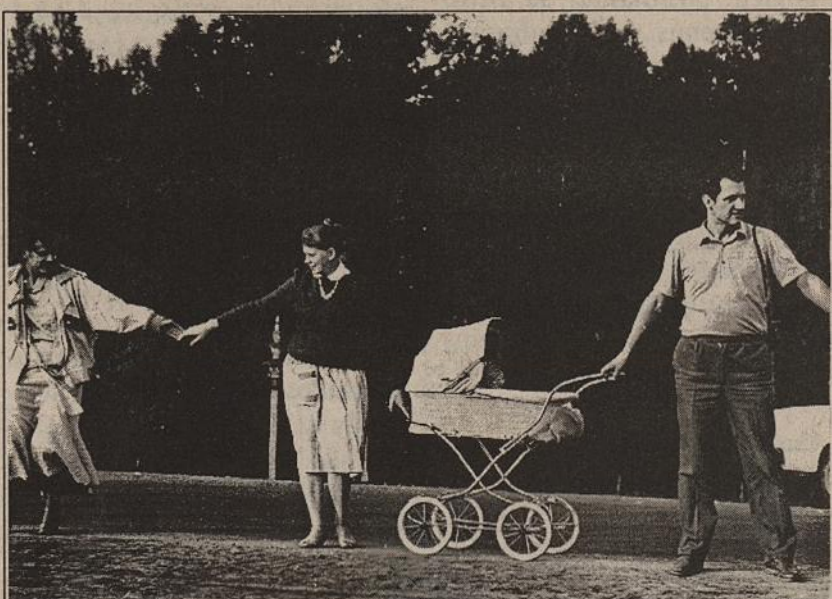
Mūsų laukia darbas, kad svajonės pavirstų švente. Ir tu, mieles skaitytoja, nenumesk šio straipsnio į šalį, o parodyk broliams latviams ir estams. Pradėkime žiniasklaidoje kelti ir nagrinėti įvairias problemas. Aukime savo dvasią ir politiniu mastymu. Būkime budrūs, kad, kilus Baltijos jūroje audrai, mes saugiai galėtume išplaukti į vieną krantą ir sugrįžtume, nors ir įzaizdoti, į savo tėviškę.

Yra vienas žodis - Tėvynė. Tai Estija, Latvija ir Lietuva - ELLF! Nežinia, kiek Apvaizda mums dar davė ramių nepriklausomybės metų, tad skubėkime apglėbti brangiausią lobį - laisvę. Ar girdi žemės šauksmą? Partizanų kraujas, tremtinių ašaros, sovietų išniekintos šventovės, motinų sielvartas mus įpareigoja padaryti viską, kad istorija nebepasikartotų.

Aleliuja Kristui! Jeigu mylime Lietuvą, tai ir atsiliepkime darbais šia linkme, kad mūsų žemėlapiu niekas daugiau nebedraskytų!

Robertas Pukenis

P.S. Iki spalio 2 d. tel.: 718-387-2111, fax: 718-782-4459; nuo spalio 22 d. Romoje: tel.: 06-69791638, fax: 06-69791684.

Baltijos kelias, 1989.08.23

R. Požerskio nuotr.

mingai vystėsi ekonominis ir kultūrinis bendradarbiavimas, tačiau šių trijų respublikų sąjunga buvo neefektyvi, kad 1940 m. didysis kaimynas - Rusija taip lengvai, pavieniui pasiglemžė jas.

Mūsų tautų bendra kova, ypač užsienyje pasireiškusi tampra estų, latvių ir lietuvių draugystė, buvo apvairniavimas gyva grandine Baltijos kelyje. Ir drauge paminėjome šio įvykio dešimtmetį 1999 rugpjūčio 23 d. Šiandieną pirmą kartą šių trijų vyriausybės bendradarbiavimas yra plačiausio masto ir aukščiausio lygio. Antai 1998 m. gegužės 25 d. Rygoje, Latvijos Seimo pirmininkas Alfredas Čepainis padėkojo profesorui V. Landsbergiui už aktyviai pareikštą poziciją dėl Latvijos ir Rusijos santykių ir pabrėžė, kad Lietuvos Seimo pirmininko vizitas dar kartą parodo Baltijos šalių vienybę. "Darbininkas" šiais žodžiais yra apibūdinęs 1994 m. pasirašytą trišalę bendradarbiavimo sutartį: "trys Baltijos valstybės - vienu kultūros keliu".

lemas, negu pvz., užkirsti kelią spekuliacijai, kad daugiau dirbtų ir gamintų, sustabdyti pinigų plovimą. Po politinio apsisprendimo liktų tik techniniai sprendimai. Svarbiausia yra turėti norą ir gerą valią.

Šių vyriausybės bendradarbiavimas yra svarbiausia bazė, ant kurios gali formuotis federacijos kontūrai. Tačiau to dar yra per mažai, tad reikia, kad gimtų "apačioje" judėjimas, siekiantis sukurti patvarią valstybę, lyg namą su stipriais pamatais. Juk federacinė valstybė yra vienas tarptautinės teisės subjektas, kaip, pvz., Šveicarija, Vokietija ir JAV, kuri yra stiprios federacijos pavyzdys. Europos Sąjungai dar toli iki rimtos Europos federacijos. Europa yra draskoma stiprių politinių prieštaravimų: tarp Anglijos euroskeptiškumo ir prancūzų baimės dėl Vokietijos hegemonijos, skirtingų kultūrų, įvairių kalbų, išsidriekusi didžiuliam žemyno plote lyg dirbtinis konglomeratas. Anglai ir prancūzai tik nedidele balsų persvara priėmė Maas-

pakanka ir daug parapijų neturi savo klebono. Todėl girtinos jūsų pastangos pašaukimų sielovados srityje, kad kunigų skaičius atitiktų Lietuvos tikinčiųjų poreikius ir ypač, kad kunigai būtų gerai paruošti. Tad reikia stengtis, kad seminarijos duotų kunigui aukšto lygio formaciją. Jūsų sielovadinė išmintis padės jums nuspręsti kokius konkrečiai sprendimus reikia priimti tam lygiui pakelti, taip pat bendradarbiaujant tarp atskirų vyskupijų. Auklėjimo gaires nesunku surasti Susirinkimo ir vėlesniuose Magisteriumo dokumentuose, kad būtų išlaikyta pusiausvyra tarp dvasinės ir teologinės formacijos keliamų griežtų reikalavimų ir nemažiau svarbios integralios žmogiškosios formacijos, atviros ir dėmesingos šių dienų žmogaus poreikiams. Nepamirškite, jog šalia kunigų pašaukimų didesnę galimybę atveria nuolatinis dia-

konatas. Susirinkimas leido iš naujo surasti šią tarnystę ir ją reikia ugdyti ne kaip šaltinę ar kokį nors pakaitalą, leidžiantį užkamšyti kunigų trūkumo spragas, bet dėl šios tarnystės vidinės vertės Dievo tautos tarnystėje, "liturgijos, žodžio ir meilės tarnystėje (diakonia)" (Lumen Gentium, 29).

Specifinį ir ypač naudingą vaidmenį evangelijos srityje, be abejonės, atlieka katechetai. Su malonumu pastebiu, kiek rūpesčio skiriate jų formacijai. Kaip gi čia neprisiminti Dievui pašvęsto gyvenimo asmenų įnešamo indėlio? Krikščioniškam Lietuvos atgimimui vis labiau pasitarnau vienuolinio gyvenimo puoselėjimas, su sąlyga, jog kiekviena vienuolija sugebės suderinti ištikimybę savo charizmai su veiklia ir nuoširdžia sielovadine bendryste su vietinėmis Bažnyčiomis (plg Vita consecrata, 81). (nukelta į 8 psl.)

JAV LB XV Tarybos trečioji sesija

JAV Lietuvių Bendruomenės XV Tarybos Prezidiumas praneša, kad JAV LB XV Tarybos trečioji sesija įvyks spalio 8-10 dienomis Milwaukee, WI. Šiais metais taryba skirs nemažai laiko svarstyti įstatų ir taisyklių pakeitimus. Ši sesija, kaip visos sesijos, yra atvira, ir kas norėtų stebėti, kaip JAV LB XV Taryba veikia, prašome apsilankyti.

Midwest Express Airline yra oficiali oro linija į sesiją. Skambinkite telefonu 1-800-452-2022 ir prašykite "Lithuanian American Community discount rate, meeting file CM529." Sesija įvyks Sheraton Four Points Hotel, General Mitchell International Airport, Milwaukee, WI; tel.: (414) 481-8000. Galite užsiregistruoti pas p. J. B. Šoni, tel.: (414) 965-2064 (darbo metu), kuris jums suteiks daugiau informacijos apie renginius sesijos metu.

NEW YORKO ŽINIOS

Mirė Genevieve Rutkūnas

Genevieve Rutkūnas, gimusi 1929 m. Brooklyn, NY, gyvenusi Bayville, NY, mirė Glen Cove ligoninėje rugpjūčio 30 d., sulaukusi 70 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo rugsėjo 1 d., o rugsėjo 2 d. po mišių Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY, palaidota Šv. Karolio kapinėse Farmingdale, NY. Genevieve karstas skėndė gelėse. Jos vyras Benjaminas (Bruno) Rutkūnas yra Vyčių 110 kuopos Maspeth prezidentas. Jos kuopos nariai labai gausiai atsilankė koplyčioje ir gausiai dalyvavo atsisveikinimo.

Nuliūdime liko vyras Bruno ir sūnūs Brian ir Jurgis su šeima. Liko dvi anūkės, sesutė Anna Akelaitis su šeima ir brolis Jonas. Anna Shlaves (Šleivis), gim. 1912 m. Jersey City, NJ, gyvenusi Brooklyn, NY, mirė rugpjūčio 28 d. Šv. Juozapo ligoninėje, sulaukusi 87 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidotu-

vių koplyčioje. Rugsėjo 9 d. po mišių Apreiškimo par. bažnyčioje, palaidota Calverton National kapinėse. Liko vyras Walteris ir mirusių brolių šeimos, gyvenančios Seaford, NY, ir Branford, CT. Liko giminių ir Lietuvoje.

Atsisveikinimas su Pranciška Pleniene
Pranciška Grigaitytė Klygienė-Plenienė, gim. 1910 m. Lietuvoje - Šiauliuose, gyveno Woodhaven, NY, o paskutiniu laiku Florida. Ten ir mirė rugpjūčio 28 d. Buvo pašarvota Wilder (FL) laidojimo namuose. Mišios aukotos Šv. Benedikto RK bažnyčioje. Atskraidinta rugsėjo 1 d. į New Yorką ir pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje Woodhaven, NY. Atsisveikinimas įvyko rugsėjo 2 d. Rugsėjo 3 d. palaidota Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro Stepo, mirusio 1982 m. Liko sūnus Stasys su šeima, mirusio sūnaus Vytauto šeima, du anūkai, penkios anūkės, viena proanūkė ir sesuo Jadvyga Švilpienė su šeima.

O. B.

DARBININKAS

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Daugiau New Yorko žinių yra 7-ame puslapyje.

BAL'io New Yorko skyrius su dėkingumu prisimena visus gyvus ir mirusius savo narius. Jų intencija **mišios** aukojamos sekmadienį, **spalio 3 d., 11 val.** Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 259 No. 5th St., Brooklyn, NY.

Aušros Vartų parapijos (32 Dominick St., New York, NY 10013) **tradiciniai rudens pietūs** įvyks **spalio 17 d.** tuoju po 11:15 val. mišių parapijos salėje. Skanus maistas ir atgaiva. Auka dvidešimt penki doleriai. Vietas užsisakyti iš anksto skambinant į kleboniją tel. (212) 255-2648.

Tradicinis rudens piknikas, rengiamas LB Great Neck ir Long Island apylinkėse, įvyks sekmadienį, **spalio 10 d.** Kings Point parke (Area 24), Great Neck, NY, 1 val. popiet. Piknike nebus pardavinėjama nei maisto, nei gėrimų, todėl visi prašomi patys tuo pasirūpinti.

Atsisveikinimo popietė su dail. Juozu Bagdonu įvyks pirmadienį, **spalio 4 d., 3 val. popiet** Kultūros Židinio posėdžių menėje. Dail. J. Bagdonas spalio 7 d. išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui į Lietuvą. Visi jo bičiuliai, gerbėjai, draugai ir pažįstami laukiami. Įėjimas nemokamas.

"Kamertono" choro koncertą rengia Kultūros Židinio taryba spalio 8 d., 7 val. vak. didžiojoje Kultūros Židinio salėje. Choras atvyksta gastrolėms iš Lietuvos su 35 choristų sastatu. Chorui vadovauja muz. Algirdas Viesulas. Choras yra pasirodęs daugelyje festivalių ir per metus surengia apie 15-20 koncertų. Žiūr. skelbimą šio psl. apačioje.

Jaunimo Diskoteka, rengiama Lietuvių Atletų klubo, įvyks spalio 8 d., pasibaigus "Kamertono" koncertui. Pradžią 9 val. vak.

Apreiškimo par. žinios

Kun. Jono Pakalniškio, mūsų klebono emerito, 60 metų kunigystės sukaktis bus paminėta mūsų par. salėje spalio 26 d. Bus pateikti karšti pietūs.

Apreiškimo parapija planuoja pradėti programą "Žodžio liturgija vaikams" kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį per 11-tos valandos mišias. Kas domisi šia programa, prašome pranešti Dr. Milda Palubinskaitei 201-792-7853 (vak.), per internetą milda@earthlink.net arba Malvinai Klivėkienei 718-296-0406. Jei atsiras besidominčių, programa bus pradėta spalio 3 d.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Spalio mėnesį parapijos draugijų susirinkimai įvyks sekančia tvarka:

Šv. Onos ir Rožančiaus draugijos nariai renkasi į salę spalio 3 d. tuoju po 10 val. ryto mišių. **Holy Name Society** nariai - spalio 10 d. tuoju po 10 val. ryto mišių. **Auksinio Amžiaus** draugijos nariai - spalio 13 d. ir taip pat spalio 27 d. tuoju po 12 val. mišių.

Spalio 31 d. Lietuvos Vyčių 110 kuopos nariai rengia **pietūs** - **šokių** tuoju po 11:15 val. mišių. Gros Joe Thomas. Bilietų kaina 25 dol. Dėl daugiau informacijų skambinti Juozui Stelmokui, 516-485-1073; Bruno Rutkūnui 516-628-2292 arba Elenai Matulionytei tel. 718-326-3398.

Dr. Vinco Kudirkos 100 metų mirties **minėjimas**, rengiamas NY Lietuvių Bendruomenės apygardos valdybos, įvyks spalio 17 d. 3 val. popiet Kultūros Židinyje. Programoje dr. Irena Slavinskaitė, aktorė Virginija Kochanskytė, solistas Danielius Sadauskas.

Maironio Lituanistinės mokyklos New Yorke atidarymas įvyko rugsėjo 18 d. Kultūros Židinyje. Pamokos vyks kiekvieną šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet. Kviečiami tėveliai atsivežti mokyklinio amžiaus vaikus. Daugiau informacijų galima gauti skambinant Audrei Lukoševičiutei, tel.: (718) 849-6083.

New Yorko Lietuvių Atletų klubas jau devinti metai iš eilės rengia **Blusų turgų**. Šiemet jis bus spalio 2 - 3 d. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Tai yra pagrindinis lėšų telkimo būdas paremti Atletų klubo sportinę veiklą. Šiuo metu klube dalyvauja nemažai įvairaus amžiaus jaunimo, ypatingai krepšinyje. Blusų turguje bus parduodami nauji, bet gerame stovyje įvairiausi daiktai: rūbai, batai, baldai, žaislai, elektroniniai, elektriniai daiktai, sporto priemonės, virtuvės reikmenys ir kt. Kas turi nebereikalingų aukščiau minėtų daiktų, prašome paaukoti Atletų klubui, atvežant juos į Kultūros Židinį; kas negalite atvežti, prašom skambinti (718) 849-2260 ir susitarti dėl paėmimo iš Jūsų namų. Paaukodami Jums nebereikalingus daiktus, padėsite New Yorko sportuojančiam jaunimui. Daugiau informacijų žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Šv. Tėvo kalba Lietuvos vyskupams

Popiežius išreiškė savo rūpesčius ir pageidavimus Lietuvos Bažnyčiai rugsėjo 17 d. Castel Gandolfo

Šv. Tėvas įteikia vysk. P. A. Baltakiui, OFM, jubiliejinį (2000) vyskupišką kryžių ir linkėjimus Lietuvos išeivijai

(atkelta iš 7-to psl.)

7. Nepaisant specifinio sielovadinio pasiskirstymo, reikia giliai suvokti, kad veiksmingos evangelizacijos uždavinių sprendimui būtina išryškinti, kad būtent visi pakrikštytieji yra pranašiškos tarnystės dalininkai. Jau metas, kad krikščioniškos bendruomenės taptų skelbimo bendruomenėmis!

Šioje perspektyvoje neatidėliotinai reikia formuoti pasauliečių, dar daugiau - ugdyti pasaulietinį dvisingumą, padedantį krikščionims pasauliečiams giliai išgyventi jų pašaukimą i šventumą "rūpinamiesi laikinaisiais dalykais ir tvarkydami juos pagal Dievo valią" (Lumen Gentium, 31). Būtent gerai paruoštų pasauliečių uždavinys būti visuomenės raudu, išsaugoti tas kartų žmogiškias ir krikščioniškas vertybes, kuriomis grindžiama žmogaus ateitis. Turiu omenyje ypač *pagarbą žmogaus gyvybei*, kuriai šiandien vis labiau graso mirties kultūra, besidangstanti laisvės kultūros vardu. Mintyse turiau ir šeimą, kuri iš naujo parbrėžtinai pristatytina kaip neįsardomos meilės sąjunga, tvirtai sujungianti vyrą ir moterį ir juos padaranti Dievo bendradarbiais gimdanti ir auklėjant vaikus.

Svarbus pasauliečių įsipareigojimas, kuriam skirtas ypatingas dėmesys jaunoje Lietuvos demokratijoje - *politikos sritis*. Ji reikalauja iš krikščionio pilno koherentiškumo su evangelinėmis vertybėmis, kurias taip pat skelbia Bažnyčios socialinis mokymas ir tų vertybių išmintingo bei atsakingo diegimo sudėtingose istorinėse aplinkybėse. Iš šių krikščionio reikšimosi politikoje taisyklių išplaukia būtinybė pasidalinti veiklos sritimis ir vaidmenimis. Kaip moko Susirinkimas, vienoks yra ganytojų uždavinys, kitokia yra pasauliečių atsakomybė, kurią prisimima tiek atskirai, tiek kolektyviai (plg. Gaudium et spes, 76). Vaidmenų sumaišymas gresia nuvesti Bažnyčią į jai svetimas veiklos sritis, o tai, kas kartais gali būti pateisinta išimtinėmis

aplinkybėmis, paprastai baigiasi priešingais negu laukta padariniais.

8. Iš tiesų, tikroji "paslaptis", kad Bažnyčia vaidintų ryškų vaidmenį Lietuvos visuomenėje, glūdi brandžių pasauliečių formavime, kurie vis geriau pateiks savo liudijimą visuomenei, jei suras sau tinkamą vietą krikščioniškoje bendruomenėje, semdamiesi čia formaciją ir paramą bei tuo pat metu atlikdami tarnystę, atitinkančią pasauliečių pašaukimą. Pasauliečiai negali likti pasyvūs Bažnyčioje. Tuo tikslu krikščioniškoji bendruomenė, įvairiose saviraiškos formose, turi vis labiau augti kaip bendrystės ir bendros atsakomybės vieta, idant visiems pakrikštytiesiems būtų padedama ir jie jaustųsi "suauge" tikėjime. Šiame brandos kelyje jie gali rasti paramą įvairiuose sambūriuose, labiau tradiciniuose ar naujuose, kurie, vadovaujami ganytojų, teiktų jiems tikras galimybes formacijai, orientuojant juos į veiksmingą liudijimą. Kita brandos vieta yra dalyvavimo struktūros, kurias iškėlė Vatikano II susirinkimas ir kurios tapo išbandyta krikščioniškos bendruomenės praktika tiek vyskupijų, tiek parapijų lygmenyje (plg. CIC kan. 511; 536-537). Čia nekalbama apie pasaulietinės visuomenės parlamentinių struktūrų mėgdžiojimą, bet apie savitą bažnytinio gyvenimo išraišką, pagrįstą bendruomeniškumu ir įsitikinimu, kad Dievo Dvasia, padedanti ganytojams mokymo ir vadovavimo tarnystėje, įkvepia ir visus krikščioniškos bendruomenės narius, praturtindama ją sąmoningu, atsakingu ir brandžiu dalyvavimu. Ta prasme ypatingą reikšmę turi vyskupijų Sinodai, kurie rengiami pagal dabartines nuostatas, numato taip pat ir pasauliečių dalyvavimą (CIC kan. 461,5) ir leidžia įtraukti visą vyskupijos bendruomenę į "sinodinę kelionę", savaime aišku, išsaugant Vyskupo, kaip "vienintelio įstatymų leidejo", vaidmenį (kan. 466).

9. Jūs, brangūs Konfratrai iš

Lietuvos, žengiate su įsitikinimu pagal Susirinkimo nubrėžtas veikimo gaires. Ištvermingai eikite ta kryptimi, kad savo bendruomenėms užtikrintume naują gyvybingumą. Atverkite sielas patikėjimui. Visa, ką nuveikėte pastaraisiais metais, yra vertinga Dievo akyse. Dabar prasideda naujas etapas, o aplinkybė, kad Didysis Jubiliejus jau visai priartino, yra Apvaizdos duota proga dar labiau pagyvinti jūsų sielovadinę veiklą. Reikia sėti gausiai, su turtinga vilties siela. Prisiminkime evangelinį palyginimą: Dievo Karalystės sėkla auga pagal slėpinį logiką, Dvasios veikianti, kad net pats sėjas lieka nustebe (Mk 4, 27). Ir jei jums nebus duota pamatyti savo darbo vaisių, atsiminkime kad esame "nenaudingi tarnai" (Lk 17, 10), kaip sakoma Evangelijoje, visuomet pasirengę būti Dievo įrankiais, nes "nieko nereikia sodintojas, nei laistytojas, bet tik augintojas - Dievas" (1 Kor 3, 7).

Tas supratimas teikvėpia jus, brangieji. Susitikimas su Petro Ipdėniu tebus jums padrašinimasis ir paskatinimas. Papasakokite savo žmonėms apie meilę, kurią Popiežius jaučia visai lietuviškai bendruomenei, ir parvežkite mano sveikinimus visiems ir kiekvienam. Švenčiausiajai Marijai, "Aušros Vartams", pavedu jūsų laukiantį kelią. Iš širdies jums ir jūsų tikintiesiems teikiu savo Palaiminimą.

Castel Gandolfo,

1999 m. rugsėjo 17 d.

(Šios kalbos lietuviškasis tekstas, šalia itališkojo, buvo atspausdintas italų laikraštyje "L'Osservatore" Romano rugsėjo 18 d.)

Lietuvos Vyčiai savo 86-ame suvažiavime Sheraton viešbutyje Philadelphia, PA, liepos 31 d. priėmė rezoliuciją paremti savaitraštį "Darbininką" 100 dol. auka. Dėkoja už įdėtas žinias apie Lietuvos Vyčius.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Jurgis ir Gražina Sirusai, Flemington, NJ, šiemet ir vėl, kaip jiems įprasta, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdus ačiū už dosnią nuolatine paramą.

Danutė ir Antanas Bobeliai, Massapequa Park, NY, apmokėjo prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.

Zigmas Dičpinigaitis, Woodhaven, NY, šiemet ir vėl, kaip kasmet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdus ačiū už nuolatine dosnią paramą.

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą: 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvius nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance), bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo prižiūrėti ligonius. Turi gerą patyrimą. Skambinti (718) 348-4709. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti

** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo dokumentus;

** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomos informacijos teiraukitės telefonu nuo 13 val.: **212-725-8807**.

(sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytąją pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidybės išlaidoms, "Lietuvos aidas" metinė prenumerata JAV kainuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir siunčiami "Lietuvos aidas", Maironio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 610-544, Fax. 224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo: Juzė Jurkevičienė Centerville, MA - 100.00 dol. Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad į Brooklyną **Vilties** atstovai atvyks š. m. **spalio 30 d.** ir nuo 12 iki 4 val. p.p. priims siuntinius Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuves patalpose. Brooklynne mūsų atstovai yra **Alg. Jankauskas**, tel. (718) 849-2260. Susitarus paims siuntinius iš namų. **Atlantic Express corp.**, siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **spalio 9 d.**, šeštadienį, nuo 10 val. iki 11 val. ryto Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.

Visi maloniai kviečiami į

NY LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO rengiamą

BLUSŲ TURGŲ . . .

spalio 2 - 3 d. nuo 10 val. ryto iki 5 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Žemos kainos Jūsų vilios apsipirkti. Čia rasite naujų ir vartotų drabužių, avalynės, baldų, elektroninių daiktų, virtuvės reikmenų, sporto priemonių, žaislų ir įvairiausių kitų daiktų.

Veiks virtuvė - skanūs pietūs, kava, pyragai ir atgaiva

- - - Įėjimas nemokamas - - -

New Yorko Kultūros Židinio Taryba

maloniai visus kviečia į

"KAMERTONO" CHORO KONCERTĄ

penktadienį, spalio 8 d., 7 val. vak.

Kultūros Židinio didžiojoje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Įėjimo auka - 15 dol.

Jaunuoliams iki 18 metų - nemokamai.